

ROMÂNIA
REGIUNEA DE DEZVOLTARE CENTRU
CONSILIUL PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ

PROCES VERBAL

Încheiat astăzi, 04.07.2023, la Castelul Bethlen-Haller din localitatea Cetatea de Baltă
Ședința Consiliului pentru Dezvoltare Regională Centru

Membrii Consiliului pentru Dezvoltare Regională Centru participanți la ședință:

1. Ion Dumitrel – Președinte Consiliul Județean Alba
2. Pleșa Gabriel Codru - Primar Municipiul Alba Iulia, reprezentat de domnul Prația-Aron Mircea-Lanu
3. Adrian Teban – Primar Orașul Cugir, reprezentat de domnul Marius Oliviu Jibotean
4. Romulus Raica – Primar Comuna Galda, reprezentat de domnul Mărginean Nicolae
5. Șerban Todorică - Constantin – Vicepreședinte cu atribuții de Președinte Consiliul Județean Brașov
6. Allen Coliban – Primar Municipiul Brașov, reprezentat de doamna Adriana Miron
7. Liviu Călin Butnariu - Primar Oraș Râșnov
8. Tamás Sándor – Președinte Consiliul Județean Covasna, reprezentat de domnul vicepreședinte Jakab István Barna
9. Antal Árpád – Primar Municipiul Sfântu Gheorghe, reprezentat de domnul Csaba Czibalmos-Kozma
10. Borboly Csaba – Președinte Consiliul Județean Harghita, reprezentat de domnul vicepreședinte Biro Barna Botond
11. Korodi Attila – Primar Municipiul Miercurea Ciuc, reprezentat de domnul viceprimar Bors Bela
12. Peter Ferenc – Președinte Consiliul Județean Mureș
13. Soós Zoltán - Primarul Municipiului Târgu Mureș, reprezentat de domnul Șerban Ironim Constantin
14. Ioan Cristian Moldovan – Primar Orașul Luduș
15. Simon Istvan – Primar Comuna Sînpaul
16. Astrid Fodor – Primar Municipiul Sibiu, reprezentată de doamna Alexandra Dincă
17. Horațiu Dumitru Răuciu – Primar Orașul Săliște, reprezentat de doamna Vătafu Steliana
18. Mircea Mihai Dragomir – Primar Comuna Biertan
19. Kovács Lehel – Primar Comuna Lupeni

Alți participanți invitați:

- Nicolae Albu - Prefect Județul Alba
- Xantus Szidonia – Consilier Primăria Municipiul Miercurea Ciuc

Reprezentanți ADR Centru:

- Simion Crețu – Director General ADR Centru
- Dan Popa – Director Organism Intermediar POR
- Adriana Mureșan – Șef AM POR 2021-2027
- Ovidia Caba – Director Departament Politici Regionale Programe
- Nicolae Mărginean – Director Departament Relații Publice și Comunicare
- Mirela Crina Groza – Șef Serviciu Relații Publice

Ședința s-a desfășurat în data de 04.07.2023, de la ora 11.00, la Sala de evenimente a Castelului Bethlen - Haller din localitatea Cetatea de Baltă, fiind condusă de domnul Peter Ferenc – Președinte al CDR Centru.

Domnul Peter Ferenc: Dacă îmi permiteți, aș dori să începem. În primul rând, dați-mi voie să vă spun tuturor „bun venit la Ședința Consiliului Director Centru”, care se organizează acum în localitatea Cetatea de Baltă, în acest loc superb, la Castelul Bethlen – Haller și chiar mulțumesc gazdelor noastre, domnului Președinte Ion Dumitrel și domnului Director General ADR Centru, domnului Simion Crețu. Eu am mai fost și am vizitat acest loc deosebit. Sper că și dumneavoastră să mai treceți pe aici și cu alte ocazii. Doresc să vă informez că domnul Adrian Veștea, care a fost Președinte al Consiliului Județean Brașov și actualmente se află la Bucureși, ocupă acum funcția de Ministru al Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației din cadrul Guvernului României.

Îi transmitem salutul nostru cordial și ne pare rău că nu a putut ajunge alături de noi.

El trebuia să fie prezent astăzi, dorea foarte mult să ne vedem, dar din păcate ieri ne-a anunțat că nu ne poate onora cu prezența din cauza unei întâlniri programate la nivelul Administrației Prezidențiale. Din acest motiv, dați-mi voie să îl salut pe domnul Vicepreședinte cu atribuții de Președinte, domnul Șerban Todorică. ”Bine ați venit” și vă urăm mult succes în continuare!

Pentru că știu că ați fost aproape de problemele județului Brașov și de problemele Consiliului pentru Dezvoltare Regională Centru. În acest moment dați-mi voie să dau cuvântul domnului Președinte al Consiliului Județean Alba, ca și gazdă a noastră, domnul Ion Dumitrel.

Ion Dumitrel: Mulțumesc, domnule Președinte. Bine ați venit! Așa cum spunea și domnul Președinte, o parte dintre noi suntem obișnuiți cu locația aceasta. Locația este un loc atât de frumos, ce aparține firmei Jidvei, renumitei podgorii și vinurilor de Jidvei. Este o zonă turistică deosebită, aici fiind idei și proiecte pentru dezvoltare în domeniul turismului viticol. Este un proiect care s-a dezvoltat pe fonduri europene și urez succes tuturor, să fie lucrurile peste tot atât de frumoase ca și aici și toți să aibă succesul pe care îl are Jidveul în implementarea proiectelor, cât și în promovarea produselor.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc, dacă îmi permiteți, atunci aș da cuvântul domnului Prefect, Nicolae Albu, Prefectul Județului Alba. Vă mulțumesc.

Domnul Nicolae Albu: Bună ziua, vă urez și eu „Bine ați venit”. Cred că pentru a doua întâlnire din acest an este cel mai potrivit loc. Așa cum spune domnul Președinte, Ion Dumitrel, Castelul Bethlen – Haller este un loc deosebit atât pentru județul nostru, cât și pentru întreaga zonă. Eu vă doresc lucrări cu folos și să sperăm că vom avea cât mai multe proiecte europene pentru comunitățile noastre.

Domnul Peter Ferenc: Vă mulțumim frumos. Atunci, dacă se poate, aș trece la Ședința propriu-zisă a Consiliului pentru Dezvoltare Regională Centru. „Ordinea de zi” ați primit-o, întrebarea mea este dacă aveți întrebări în legătură cu această „Ordine de zi”. Dacă răspunsul dumneavoastră este negativ, atunci să trecem la vot, prin ridicarea mâinii. Așadar, cine este „pentru”? Vă mulțumim. Împotrivă, abțineri? Nu sunt.

Putem trece la primul punct de pe „Ordinea de zi: „Informare privind implementarea Programului Regiunea Centru 2021-2027”. O rog pe doamna Adriana Mureșan, Director Direcția AM PR Centru, să prezinte informarea. Vă mulțumim.

Doamna Adriana Mureșan: Bună ziua, în continuare o să fac o scurtă prezentare a stadiului privind implementarea Programului Regiunea Centru 2021-2027. După cum știți, acest program a fost aprobat la sfârșitul lunii octombrie, a anului trecut. PR Centru cuprinde intervenții pe toate cele 5 obiective de politică ale UE, are un buget alocat de 1,384 miliarde euro, din care 1,152 miliarde euro din FEDR, și este format din 9 priorități de investiții care vizează următoarelor domenii: cercetarea, dezvoltarea și transferul tehnologic de la nivel regional în domeniile de specializare inteligente regionale, dezvoltarea IMM-urilor regionale, digitalizarea serviciilor publice locale și a IMM-urilor, eficiență energetică pentru clădirile rezidențiale și clădirile publice de la nivel regional, infrastructură verde și albastră, mobilitate urbană durabilă, modernizarea infrastructurii de transport județene, infrastructura educațională pe toate palierele de învățământ, dezvoltarea turismului durabil și a patrimoniului natural în zonele rurale, susținerea regenerării urbane, a conservării patrimoniului și dezvoltării infrastructurilor de turism și culturale din zonele urbane de la nivel regional, asigurarea asistenței tehnice. În ultima perioadă, în această primă

jumătate a anului putem enumera ca și activități principale desfășurate publicarea pentru consultare publică a 11 ghiduri ale solicitantului în perioada februarie – iunie 2023, Conferința „Finanțări europene 2021-2027 Împreună dezvoltăm regiunea!”, în fiecare județ, cu o participare de 950 persoane, elaborarea metodologiilor specifice pentru abordarea principiului DNSH și a imunizării la schimbările climatice, modificarea ghidurilor și criteriilor de selecție ca urmare a OUG 23/2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare și consultărilor publice, contribuția la dezvoltarea SMIS 2021-2027 prin participarea la întâlnirile de lucru, testări module lansate în preproducție și producție și transmitere observații, completarea și modificarea procedurilor operaționale și descriere de sistem în concordanță cu ultimele modificări legislative și acorduri semnate, transmitere descriere de sistem și proceduri la AA, realizarea analizelor privind utilizarea opțiunii de costuri simplificate, realizarea analizelor și discuții privind dezvoltarea instrumentelor financiare la nivelul PR Centru, demararea elaborării planului de evaluare al programului și dezvoltarea paginii de internet a programului – www.regiocentru.ro, pe care o puteți vizita pentru informații despre Program.

Așa cum am menționat, în cursul lunii aprilie a apărut OUG 23/2023 care privește partea de simplificare și digitalizare la nivelul programării 2021-2027. În conformitate cu această Ordonanță, au fost făcute mai multe modificări atât în procesul de lansare și evaluare a apelurilor de proiecte, precum și în partea de monitorizare și implementarea proiectelor. Ca principale modificări și prevederi ale Ordonanței, avem partea de coordonarea procesului de lansare a apelurilor de proiecte la nivelul programelor aferente Acordului de Parteneriat prin realizarea unui calendar centralizat al tuturor apelurilor de proiecte, pentru toate programele aferente Acordului de Parteneriat, calendar pe care îl puteți găsi și pe pagina de internet al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene. De asemenea, pe partea de evaluare, selecție și contractarea proiectelor s-a încercat o uniformizare a procesului printr-o mai mare digitalizare a acestuia. Toate apelurile de proiecte se vor derula prin sistemul MySMIS2021/SMIS2021+. Partea de evaluare a conformității administrative se va face complet digitalizată pe baza unei declarații unice, care va fi generată de sistem și asumată de reprezentantul legal. Partea de eligibilitate este mutată în faza de contractare. Tot atunci se va verifica eligibilitatea proiectelor și ceea ce s-a declarat în declarația unică, dacă este conformă cu realitatea. După partea de conformitate administrativă digitalizată, urmează evaluarea tehnică și financiară a proiectelor în baza criteriilor de selecție și a grilelor de selecție stabilite de autoritățile de management. Grilele cu criteriile de selecție vor fi introduse în sistemul informatic. Evaluarea tehnico-financiară se va face în baza unui număr limitat de criterii și subcriterii, aceasta fiind parțial digitalizată și automatizată, minimum 50%. În faza de contractare a proiectelor se va verifica eligibilitatea proiectelor care au ieșit din evaluarea tehnică și financiară, în vederea semnării contractelor de finanțare.

În ceea ce privește consolidarea funcției de monitorizare a proiectelor, s-a introdus planul de monitorizare cu indicatorii de etapă, posibilitatea de stabilire și implementare a unor măsuri și acțiuni de monitorizare consolidate, pe care autoritatea de management să le poată aplica în situația nerealizării indicatorilor de etapă de către beneficiari, elaborarea Manualului Beneficiarului care să includă prevederi explicite, inclusiv etape, documente și orice informație necesară beneficiarului în relația cu Autoritatea de Management inclusiv în ceea ce privește managementul financiar, monitorizare, verificarea, autorizarea și rambursarea cheltuielilor, atât pentru perioada de implementare, cât și pentru perioada de durabilitate. De asemenea, prin OUG 23/2023 s-a mai creat cadrul pentru implementarea și valorificarea măsurilor de interoperabilitate și colaborare între autorități și instituții publice pentru creșterea eficienței în exercitarea activităților de evaluare, selecție, monitorizare, verificare, control, identificare, prevenire și management al neregulilor și audit și s-a stabilit modalitatea de implementare a opțiunii costurilor simplificate la nivelul programelor de finanțare.

În cadrul PR Centru este prevăzută lansarea a 31 apeluri de proiecte și 4 instrumente financiare pe cele 8 priorități de investiții. La momentul adoptării OUG 23/2023 au fost publicate pentru consultare publică un număr de 10 ghiduri ale solicitantului din cadrul primelor 7 priorități de investiții, precum și ghidul aferent priorității de asistență tehnică. În urma derulării procesului de consultare publică pe cele 10 ghiduri au fost primite un număr total de 181 observații și propuneri, dar și solicitări de clarificări, cele mai multe dintre acestea fiind pe Acțiunea 1.4.1 – Investiții tehnologice în IMM (68), Acțiunea 3.2 – Eficiența energetică în clădiri publice (40) și Acțiunea 7.1.1 - Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a siturilor incluse în patrimoniului cultural UNESCO și de clasă A din mediul rural (25). S-a răspuns punctual fiecărei observații și propuneri și s-a realizat o centralizare a acestora pe fiecare ghid, fiind publicate pe site-ul Programului. Astfel, până la sfârșitul lunii mai 2023 s-au actualizat cele 10 ghiduri ale

solicitantului puse în consultare publică pe noul format de Ghid și ținând seama și de observațiile și propunerile venite în consultare publică, au fost publicate pe site-ul Programului variantele consolidate ale acestora. În conformitate cu calendarul apelurilor de proiecte, în cursul anului 2023, se vor lansa 19 apeluri de proiecte aferente celor 8 Priorități ale Programului, în valoare totală cumulată de 1052,24 milioane euro.

Primele apeluri care se vor lansa în cadrul PR Centru sunt: Prioritatea 3, OS 2.1, Acțiunea 3.2 *Eficiența energetică – clădiri publice*, Prioritatea 3, OS 2.7, Acțiunea 3.3 *Investiții în infrastructură verde și albastră în mediul urban regional -apel pentru municipii*; Prioritatea 5, OS 3.2, Acțiunea 5.1 *Investiții în modernizarea infrastructurii rutiere de importanță regională pentru asigurarea conectivității la rețeaua TEN –T*; Prioritatea 6, OS 4.2, Acțiunea 6.3 *Creșterea relevanței învățământului terțiar – Universități*; Prioritatea 1, OS 1.3, Acțiunea 6.1, Intervenția 6.1.1 *Creșterea gradului de participare la nivelul învățământului antepreșcolar și preșcolar în luna iulie, în luna august* regăsim Prioritatea 1, OS 1.3, Acțiunea 1.4, Intervenția 1.4.1 *Investiții tehnologice în IMM*; Prioritatea 4, OS 2.8, Acțiunea 4.1 *Dezvoltarea mobilității urbane durabile în municipiile Regiunii Centru*; Prioritatea 7, OS 4.6, Acțiunea 7.1, Intervenția 7.1.1 *Intervenții în conservarea, protecția și valorificarea durabilă a siturilor /monumentelor de patrimoniu cultural UNESCO și de clasă*, iar pentru luna septembrie a acestui an, se vor lansa Prioritatea 1, OS 1.3 și OS 1.4, Intervenția 1.4.2 *ScaleUp pentru start-up-uri și microîntreprinderi*; Prioritatea 3, OS 2.7, Acțiunea 3.4 *Investiții în infrastructură verde și albastră în mediul urban regional – apel pentru orașe*; Prioritatea 4, OS 2.8, Acțiunea 4.2 *Dezvoltarea mobilității urbane durabile în orașele Regiunii Centru*.

Pentru a susține activitatea de lansare a apelurilor de proiecte, s-a sprijinit echipa de la nivelul MIPE care lucrează pentru dezvoltarea sistemului informatic MySMIS2021/SMIS2021+.

În ceea ce privește PR Centru 2021-2027, pe prioritatea 1 „*O Regiune competitivă*”, avem 8 apeluri previzionate pe OS 1.1 și 5 apeluri pe OS 1.3, un instrument financiar, 4 ghiduri sunt în elaborare, instrumentul financiar este în faza de finalizare a studiului de fezabilitate și s-a demarat elaborarea analizei ex-ante. Primul ghid în consultare publică va fi în cursul lunii septembrie. Prioritatea 1 are ca și acțiune.

Dezvoltarea capacităților publice de CDI, dezvoltarea capacităților private de CDRI, participarea IMM-urilor și organizațiilor CDI în structuri, parteneriate și programe de colaborare, cluster-e inovative, trecerea de la idee la piață, prin sprijin pentru IMM, parteneriate pentru inovare pentru IMM, sprijin prin instrumente financiare, capital sau cvasi-capital. Pe OS 1.3 discutăm despre investițiile tehnologice în IMM-uri, Scaleup pentru start-up-uri și microîntreprinderi, incubatoare și acceleratoare de afaceri, parcuri industriale în domeniul RIS sau granturi în cadrul unei operațiuni privind instrumentul financiar. Prioritatea 2 „*O Regiune digitală*” are ca număr 3 apeluri, un ghid publicat în consultare publică și un ghid în elaborare. În ceea ce privește instrumentul financiar, acesta este în fază de finalizare a studiului de fezabilitate și s-a demarat, de asemenea, elaborarea analizei ex-ante. Ca și acțiuni ale priorității 2, discutăm despre comunități digitale pentru o regiune inteligentă, întreprinderi digitale pentru o economie avansată, platformă pilot de Smart-City - proiect strategic regional. Prioritatea 3 „*O Regiune cu comunități prietenoase cu mediul*”, OS 2.1 are 4 apeluri cu acțiuni precum eficiență energetică în clădiri publice, eficiență energetică în clădiri rezidențiale, două instrumente financiare aflate în faza de finalizare a studiului de fezabilitate, cu demararea elaborării analizei ex-ante. De asemenea, un ghid este publicat în consultare publică, un ghid se află în elaborare. OS 2.7 deține două apeluri, cu acțiuni de infrastructură verde pentru municipii și infrastructură verde pentru orașe. Aceasta deține două ghiduri, unul aflat în consultare publică, iar celălalt se află în elaborare. Prioritatea 4 „*O Regiune cu mobilitate urbană durabilă*”, OS 2.8, cu 2 apeluri are ca și acțiuni dezvoltarea mobilității urbane în Municipiile Regiunii Centru, inclusiv ZM și ZUF, dezvoltarea mobilității urbane durabile în orașele Regiunii Centru, inclusiv ZM și ZUF. Și la Prioritatea 4, avem un ghid publicat în consultare publică și un ghid în elaborare. Prioritatea 5 „*O Regiune conectată*” are 2 apeluri, un ghid în consultare publică, iar ca și acțiuni, aceasta urmărește modernizarea infrastructurii rutiere și decongestionarea și fluidizarea traficului în zonele de acces în Municipiile reședință de județ. „*O Regiune educată*” este prioritatea 6, cu 4 apeluri, două ghiduri publicate în consultare publică în perioadele 31.01-02.03.2022- 6.3 și 23.03-24.04.2023-6.1.1 și un ghid în elaborare. Acțiunile priorității 6 includ învățământul terțiar universitar, învățământul timpuriu, învățământul obligatoriu și învățământul profesional și tehnic. În privința priorității 7 „*O Regiune cu turism sustenabil*”, aceasta are 3 apeluri, un ghid publicat în consultare publică, un ghid în elaborare, iar ca și acțiuni se urmărește conservarea, protecția și valorificarea durabilă a siturilor incluse în patrimoniul cultural UNESCO și de clasă A din mediul rural, protejarea și valorificarea în scop turistic a patrimoniului natural și a resurselor balneare din mediul rural, creșterea incluziunii sociale a

copiilor și tinerilor prin dezvoltarea activelor turistice publice și a serviciilor turistice. Prioritatea 8 „O regiune atractivă” are 2 apeluri și un ghid în elaborare. Aceasta urmărește dezvoltarea urbană integrată în municipiile și orașele Regiunii Centru.

În paralel cu elaborarea Programului și a documentelor suport s-au desfășurat o serie de activități care să contribuie la dezvoltarea sistemului de management și control al Programului la nivelul Regiunii Centru.

Astfel activitățile privind sistemul de management și control au vizat două direcții: crearea și dezvoltarea structurilor de management și control și crearea cadrului legal și procedural specific. La finalul anului 2022 și pe parcursul anului 2023, până în prezent, s-au făcut actualizări și completări ale procedurilor operaționale existente pentru implementarea Programului ținând cont de modificările legislative intervenite la nivel național și care afectează implementarea Programului.

ADR Centru a demarat în cursul anului 2022 procesul de constituire a Comitetului de Monitorizare a Programului „Regiunea Centru” (CM PR Centru), structură regională de tip partenerial, fără personalitate juridică, cu rol decizional strategic în procesul de implementare a PR Centru și care se va reuni pe parcursul întregii perioade de programare, pentru a examina implementarea Programului și progresele înregistrate în îndeplinirea acestuia. CM PR Centru este format 33 membri din instituții de la nivel central, autorități publice locale și reprezentanți ai societății civile, mediului de afaceri, universități de la nivel regional cu drepturi depline, precum și 21 de observatori. Comisia Europeană prin DG Regio are incluși în CM PR Centru membrii cu rol consultativ. Până la momentul de față au avut loc 3 întâlniri ale CM PR Centru. În data de 14.12.2022 a avut loc reuniunea de constituire a Comitetului de Monitorizare a PR Centru la Alba Iulia unde s-a adoptat Regulamentul propriu de organizare și funcționare. În cadrul acestei reuniuni au fost prezentate și discutate criteriile de eligibilitate și selecție pentru 4 apeluri de proiecte din cadrul priorităților 3, 4, 5 și 6. În data de 27.02.2023 a avut loc cea de a doua reuniune a Comitetului de Monitorizare a PR Centru la Sibiu, unde au fost discutate și adoptate criteriile de eligibilitate și selecție pentru următoarele apeluri de proiecte: Prioritatea 4, Acțiunea 4.1; Prioritatea 5, Acțiunea 5.1; Prioritatea 6, Acțiunea 6.3, Prioritatea 9 – Asistență tehnică. Au mai fost prezentate și discutate criteriile pentru încă 8 apeluri de proiecte, precum și Planul de comunicare aferent PR Centru. În perioada 21-22.06.2023 a avut loc cea de a treia reuniune a Comitetului de Monitorizare a PR Centru la Sovata, în decursul căruia au fost aprobate metodologia generală de evaluare, selecție și contractare, precum și metodologiile și criteriile de eligibilitate și selecție pentru 9 acțiuni: 1.4.1, 2.2, 3.2, 3.3, 4.1, 5.1, 6.3, 6.1.1, 7.1.1, au fost prezentate și discutate criteriile de eligibilitate și selecție pentru 4 acțiuni: 3.1, 3.4, 4.2, 6.1.2, au fost prezentate informații privind stadiul PR Centru, opțiunile de costuri simplificate și instrumentele financiare.

Pașii următori constau în lansarea de apeluri de proiecte în cadrul tuturor priorităților în cursul anului 2023, discuții punctuale și în grupuri pe domenii pentru dezvoltarea proiectelor necesare și implementarea acestora, demararea procesului de evaluare și contractare proiecte și finalizarea planului de evaluare PR Centru. Cam aceasta a fost în mare parte de implementare a Programului „

Regiunea Centru” 2021-2027 și ce s-a realizat până în momentul de față. Dacă aveți întrebări, vă stau la dispoziție.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumim doamnei director Adriana Mureșan pentru prezentare. Dacă aveți întrebări cumva în legătura cu primul punct de pe Ordinea de Zi. Dacă nu sunt, atunci trecem la punctul 2 „Notă privind modul de elaborare și gestionare a Programului Regiunea Centru 2021-2027”. În continuare, o rog pe doamna director Adriana Mureșan să prezinte această notă. Vă mulțumim.

Doamna Adriana Mureșan: Agențiile pentru Dezvoltare Regională au fost desemnate ca Autorități de Management pentru Programele Operaționale Regionale (POR) prin Memorandumul de Guvern privind arhitectura programelor operaționale pentru perioada de programare 2021-2027 din februarie 2020, precum și prin OUG 122/2020 privind unele măsuri pentru asigurarea eficientizării procesului decizional al fondurilor externe nerambursabile destinate dezvoltării regionale în România aprobată prin Legea 277/26.11.2021. Cu ocazia ultimei ședințe a CDR Centru de la Brașov din 22 martie 2023 și cu ocazia altor întâlniri care au avut loc la nivel regional cu județele și partenerii regionali, s-au purtat discuții privind modul de elaborare și gestionare a Programului Regiunea Centru 2021-2027 și a condițiilor care au stat la elaborarea lui și a modului cum va fi gestionat.

În acest sens s-a pregătit un document sintetic care să prezinte pe scurt prevederile legislative și atribuțiile diferitelor instituții, în procesul de elaborare și implementare a PR Centru. Odată cu nominalizarea ADR-urilor ca și Autorități de Management pentru programele regionale, la începutul anului 2020, a început demararea procesului de elaborare a acestora. La baza elaborării programelor regionale și, în special, a Programului Regiunea Centru, au stat prevederile propunerilor de Regulamente europene pentru perioada 2021-2027 care au fost publicate în luna mai 2018 și care au fost negociate la nivel european vreme de 3 ani. Acestea au fost adoptate în forma lor finală la 30 iunie 2021. În data de 30.06.2021 a fost adoptat pachetul legislativ privind politica de coeziune pentru perioada 2021-2027 și au fost publicate Regulamentele europene aferente. Astfel la nivel european este prevăzut un buget de 373 de miliarde euro pentru Politica de Coeziune în perioada 2021-2027. Alocarea totală de fonduri prin Politica de coeziune pentru România în perioada 2021-2027 este de 31,15 miliarde euro, la care se adaugă 2,14 miliarde euro pentru Fondul de Tranziție Justă.

Principalele regulamente europene care reglementează procesul de elaborare și implementare a programelor regionale sunt Regulamentul UE 2021/1060 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize și Regulamentul UE 2021/1058 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune. În conformitate cu Regulamentul 1060/2021, fondurile aferente politicii de coeziune vor sprijini în perioada de programare 2021-2027 investiții care se axează pe 5 obiective de politică după cum urmează, *Europă mai competitivă și mai inteligentă*, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente și a conectivității TIC regionale, *O Europă mai verde*, rezilientă, cu emisii reduse de dioxid de carbon, care se îndreaptă către o economie cu zero emisii de dioxid de carbon, prin promovarea tranziției către o energie curată și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a atenuării schimbărilor climatice și a adaptării la acestea, a prevenirii și gestionării riscurilor, precum și a unei mobilități urbane durabile, *O Europă mai conectată* prin dezvoltarea mobilității, *O Europă mai socială și mai favorabilă incluziunii* prin implementarea Pilonului european al drepturilor omului, *O Europă mai aproape de cetățeni*, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a tuturor tipurilor de teritorii și de inițiative locale. În cadrul Regulamentului UE 1058/2021 privind FEDR și FC la articolul 3 sunt definite obiectivele specifice aferente fiecărui Obiectiv de politică care sunt sprijinite prin FEDR.

Astfel, programele care sunt finanțate din FEDR, cum este cazul și Programului Regiunea Centru, vor trebui să respecte în principal prevederile celor două Regulamente europene, iar intervențiile susținute de acestea să se încadreze în obiectivele de politică și obiectivele specifice propuse la nivel European. De asemenea, pentru a putea fi accesate fondurile în cadrul fiecărui obiectiv specific aferent obiectivelor de politică stabilite de CE pentru perioada 2021-2027, conform articolului 15 din Regulamentul UE 1060/2021 privind stabilirea dispozițiilor comune, sunt prevăzute îndeplinirea unor condiții favorizante. Condiția favorizantă trebuie să fie îndeplinită pe întreg parcursul perioadei de programare.

De asemenea, un alt pas în elaborarea programelor l-a reprezentat stabilirea cadrului de performanță. Cadrul de performanță are ca scop monitorizarea, raportarea și evaluarea performanțelor programului în cursul implementării acestuia și pentru a contribui la măsurarea performanțelor globale ale fondurilor. Pentru realizarea Acordului de Parteneriat și a fiecărui program în parte, conform articolului 8 din Regulamentul UE 1060/2021 privind stabilirea dispozițiilor comune, fiecare stat membru organizează și implementează un parteneriat cuprinzător, care să cuprindă parteneri precum autorități regionale, locale, urbane și alte autorități publice, parteneri economici și sociali, organisme relevante care reprezintă societatea civilă, organizații de cercetare sau universități. În conformitate cu articolul 9 din Regulamentul UE 1060/2021 în elaborarea și implementarea programelor trebuie să se țină cont și de respectarea principiilor orizontale. Comisia dezangajează orice quantum din cadrul unui program care nu a fost utilizat pentru prefinanțare sau pentru care nu a fost depusă cerere de plată până la data de 31 decembrie a celui de al treilea an calendaristic care urmează anului angajamentelor bugetare pentru anii 2021-2026.

La nivelul fiecărui stat membru pentru o abordare strategică a fost semnat câte un Acord de Parteneriat care este încheiat între statul membru și Comisia Europeană și stabilește orientarea strategică pentru programare și

modalitățile de utilizare efectivă și eficace a fondurilor politicii de coeziune. Acordul de Parteneriat de la nivelul României este documentul strategic național elaborat de România și adoptat de Comisia Europeană prin decizie, cu implicarea ministerelor de linie care gestionează domeniile de politică publică, precum și a partenerilor relevanți, aparținând societății civile, mediului de afaceri, patronatelor, sindicatelor, organizațiilor neguvernamentale și care stabilește strategia, prioritățile de investiții și modalitățile pentru utilizarea fondurilor externe nerambursabile alocate României pentru perioada de programare 2021-2027. Acordul de Parteneriat include obiectivele de politică selectate și obiectivul specific FTJ, indicându-se fondurile vizate și programele prin intermediul cărora aceste obiective vor fi urmărite, pentru fiecare din obiectivele de politică selectate și pentru obiectivul specific FTJ se prezintă un rezumat al opțiunilor de politică și principalelor rezultate preconizate pentru fiecare fond vizat, coordonarea, demarcarea și complementaritățile dintre fonduri și, după caz dintre programe, complementaritățile și sinergiile dintre fondurile vizate și alte fonduri și inițiative europene, alocarea financiară preliminară din fiecare dintre fondurile vizate defalcată pe obiective de politică la nivel național, ținta preliminară privind contribuția în domeniul climei, defalcarea resurselor financiare pe categorii de regiuni, opțiunea statului membru cu privire la forma contribuției pentru asistență tehnică, lista programelor planificate cu respectivele alocări financiare preliminare și contribuția națională corespunzătoare categoriei de regiune, rezumatul acțiunilor pentru creșterea capacității administrative, dacă e cazul, abordarea integrată a aspectelor demografice. La nivelul României Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene este coordonatorul implementării politicii de coeziune și cel care negociază cu Comisia Europeană Acordul de Parteneriat pentru implementarea acesteia la nivelul României și de asemenea, urmărește punerea în practică a acestuia. Astfel, MIPE are responsabilitatea coordonării pregătirii, dezvoltării, armonizării și funcționării cadrului legislativ, instituțional, procedural și programatic pentru gestionarea fondurilor externe nerambursabile aferente politicii de coeziune alocate României pentru perioada de programare 2021-2027.

În vederea realizării managementului financiar al programelor regionale, ADR-urile în calitate de Autorități de Management, încheie acorduri distincte de colaborare cu Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor în care sunt stabilite termenii și documentele în baza cărora se realizează transferul sumelor reprezentând contravaloarea fondurilor externe nerambursabile. În conformitate cu Regulamentul UE 2021/1060 privind stabilirea dispozițiilor comune de implementare a fondurilor politicii de coeziune în perioada 2021-2027, fiecare stat membru înființează un Comitet de Monitorizare pentru implementarea programului. Comitetul de Monitorizare este o structură de tip partenerial, fără personalitatea juridică, cu rol decizional strategic în procesul de implementare a Programului, care asigură implementarea eficientă și eficace a asistenței comunitare, cu respectarea prevederilor comunitare în materie. Comitetul de monitorizare examinează și aprobă, dar poate adresa și recomandări Autorității de Management, inclusiv cu privire la măsurile de reducere a sarcinii administrative pentru beneficiari. Ținând seama de contextul și toate prevederile legislative menționate, elaborarea Programului Regiunea Centru a avut un parcurs de 2 ani, demarând cu versiunea 0 a acestuia în octombrie 2020 și continuând până la versiunea 4 care a fost transmisă oficial la Comisia Europeană în 30 mai 2022. Pe tot parcursul elaborării PR Centru au fost purtate discuții cu partenerii regionali privind măsurile propuse a fi finanțate prin intermediul acestuia, fiecare versiune a acestuia fiind publicată pe pagina de internet, transmisă partenerilor regionali pentru observații și propuneri și, de asemenea, s-au organizat o serie de întâlniri a grupurilor de lucru pentru a fi prezentate și discutate. După transmiterea oficială a Programului către Comisia Europeană acesta a urmat un proces de negociere oficială cu Comisia Europeană, aceasta transmițând observațiile și recomandările sale oficiale la versiunea depusă oficial asupra cărora s-a răspuns de către Autoritatea de management. Procesul s-a încheiat cu adoptarea de către CE a Programului Regiunea Centru prin Decizia CE nr. 7893/26.10.2022. Vă mulțumesc!

Domnul Peter Ferenc: Mulțumim frumos. Doamnele Director general Simion Crețu, vă rog...

Domnul Simion Crețu: Mulțumesc, domnule Președinte. Vreau să vă salut pe toți și să vă mulțumesc că ați acceptat invitația de a participa la acest for regional. Practic, acest punct al ordinii de zi l-am introdus pentru a insista pe cadrul în care s-a elaborat și în care se dezvoltă și se implementează Programul Operațional „Regiunea Centru”. Au fost diverse discuții și întrebări. Toată lumea când aude de descentralizare, plecând de la constrângerile care există prin regulamente și legi, se gândesc la anumite libertăți. În cadrul menționat s-a stabilit

Programul Operațional „Regiunea Centru”. Prezentarea a fost destul de lungă, pentru că toate etapele care practic au fost prezentate de către colega mea, au importanță. În momentul de astăzi dacă le discutăm nu ni se par a fi lucruri deosebite sau lucruri care pot la un moment dat deveni grave. Cum ați văzut, apare această obligativitate, o țintă de absorbție care ni se stabilește în fiecare an. Aceasta se pune pe țară, ținta de absorbție este foarte bună pentru Comisia Europeană.

În cazul în care nu am atins-o, banii ni se cer înapoi. Consider că este o abordare mai bună pentru Comisie decât pentru noi, dar noi trebuie să respectăm procedura. Cu cât ne lungim la nivel intern cu toate procedurile și negociem mai mult, cu atât timpul rămas la dispoziție este mai scurt. În aceste realități lucrăm și de aceea considerăm că este bine să aveți o imagine clară în totalitate, cu un material prezentat aici și asumat. Și următoarele două informări care vor fi prezentate sunt referitoare tot la aspecte privind unele măsuri pe care noi trebuie să le luăm. Problemele acestea au fost ridicate tot în forurile noastre, în CDR și CM. Dacă vă amintiți, în Ședința CDR de la Brașov, domnul Primar al Municipiului Miercurea Ciuc, ridica foarte delicat problema aceasta cu conflictele de interese. Dacă nu suntem suficienți de protejați, atunci am putea peste 2 ani să ne trezim că oricare dintre cei implicați să fie vizați. De aceea, am hotărât că este necesară o informare despre conflictul de interese, cât și despre depunerea unei declarații de către membrii Consiliului pentru Dezvoltare Regională pentru o anumită protecție, ca să arătăm că în implementarea Programului suntem imparțiali și nu se intervine, iar lucrurile se desfășură conform regulilor europene. Am văzut că și noi ca țară am fost monitorizați pe Justiție și probabil și Comisia Europeană se uită cu ochi mai atenți la noi ca să vadă dacă ne mișcăm bine și ne comportăm într-un cadru democratic, oferit de Uniunea Europeană. Vă mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc, domnule Director General Simion Crețu. Dacă cineva dorește să intervină la acest punct de pe Ordinea de zi. Dacă nu, permiteți-mi să trecem la punctul 3 „Aspecte privind imparțialitatea și evitarea conflictelor de interese în implementarea proiectelor de dezvoltare finanțate prin Programul Regiunea Centru 2021-2027”. Vă rog, doamna Adriana Mureșan, să prezentați și acest material.

Doamna Adriana Mureșan: Așa cum a menționat și domnul Director general, în tot procesul de implementare, elaborare și gestionare a Programului „Regiunea Centru” 2021-2027, s-au ridicat și aspectele privind imparțialitatea și evitarea conflictului de interese în implementarea proiectelor dezvoltate, în special prin Programul „Regiunea Centru”. În ceea ce privește implementarea proiectelor, conform Regulamentelor și în mod special, conform Regulamentului Financiar 1046/2018 se menționează clar că cei care gestionează fondurile trebuie să evite să ia decizii și să se aplece într-o situație de imparțialitate sau de conflict de interese. Să evite deciziile care servesc propriilor interese, de grup, familie, afinități în defavoarea interesului public general, al celor care trebuie să beneficieze de rezultatele acestora. În sfera de aplicare a acestor reguli sunt personalul autorităților cu competențe de gestionare a fondurilor, cum este cazul Autorității de Management sau Organisme Intermediare, persoane fizice sau juridice care desfășură activități externalizate, prin care participă direct la procesul de evaluare și selecție, aprobare control al fondurilor, cererilor de finanțare, procesul de verificare și autorizare plată și control, aferent proiectelor și cererilor de rambursare și plată, persoanele fizice, fără a se distinge între reprezentanți legali, demnitari, funcționari publici sau asimilați acestora și alte categorii de angajați ai beneficiarilor și alte persoane juridice, publice sau private care au posibilitatea de influențare a modalității de utilizare a bugetului alocat României, fondurilor europene și contribuției naționale.

Am analizat la nivelul Programului care sunt implicațiile și astfel, în perioada actuală de programare am putut identifica mai multe situații potențiale care ar putea duce la conflict de interese sau imparțialitate. Având în vedere că Autoritatea Publică este membră și în Consiliul de Dezvoltare Regională, care este Organism Regional Directiv poate să fie membru și în Comitetul de Monitorizare, care aprobă criteriile de evaluare și selecție ale proiectelor sau poate să fie beneficiar, partener al proiectelor, implicit Autoritate contractantă în achizițiile din proiect.

De asemenea, mai sunt date definițiile conflictelor de interese, conform Regulamentului European 1046/2018 privind partea financiară, dar și în legislația națională, cea privind achizițiile publice sau Ordonanța nr 66/2011

privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene sau și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, cu modificările și completările ulterioare.

Este foarte important de ținut seama de această parte de conflict de interese și imparțialitate și luarea tuturor măsurilor necesare. Dacă nu se vor lua aceste măsuri atât de necesare, aceasta poate să ducă la o corecție și de până la 100%, în cazul proiectelor.

Ca și conflict de interese definiția este mult mai largă în momentul de față. *„Un conflict de interese există în cazul în care exercitarea imparțială și obiectivă a funcțiilor unui actor financiar sau ale unei alte persoane, menționate la alineatul (1), este compromisă din motive care implică familia, viața afectivă, afinitățile politice sau naționale, interesul economic sau orice alt interes personal direct sau indirect. Actori financiari (nr. ordonator de credite/reprezentant legal cu funcție asimilată, contabil, funcționarii publici și personalul asimilat) și celelalte persoane, inclusiv autorități naționale la orice nivel, implicate în execuția bugetară în cadrul gestiunii directe, indirecte și partajate a bugetului UE, inclusiv în elaborarea actelor pregătitoare corespunzătoare, precum și în auditarea sau controlul bugetului, le este interzis să ia măsuri care pot genera un conflict între propriile lor interese și cele ale Uniunii.”* Ținând cont de definițiile legale de mai sus și luând în considerare ipostazele în care persoanele juridice de drept public sau privat se află în derularea și implementarea de proiecte cu finanțare din Programul „Regiunea Centru” 2021-2027 au diferite responsabilități.

Avem situația Consiliului de Dezvoltare Regională, în care pentru buna organizare a activității de Dezvoltare Regională, aprobă propriul regulament de organizare și funcționare, iar Președintele în funcție se asigură că *„în cazul reuniunilor Consiliului, în cadrul cărora se supun spre avizare sau aprobare proiecte de dezvoltare regională, conform prevederilor art. 7 alin. (2) lit. c) și d) din Legea nr. 315/2004, membrii acestuia, inclusiv invitații, semnează o declarație de confidențialitate și imparțialitate, respectiv o declarație de confidențialitate atunci când persoana nu votează dar are acces la informațiile supuse dezbaterii. În cazul în care unul dintre membrii Consiliului este și reprezentantul unei autorități publice care a depus proiect spre aprobare în vederea finanțării sau se află în vreun posibil caz de conflict de interese, acesta va anunța Consiliul, se va abține de la vot și va semna numai declarația de confidențialitate. Dacă mai mulți membri ai Consiliului se află în această situație și aprobarea listei de proiecte poate fi periclitată din această cauză, atunci votul va fi exprimat pentru fiecare proiect de pe listă, urmând să se abțină de la votarea proiectului numai persoana care nu poate respecta condiția de imparțialitate.”* Având în vedere că persoanele fizice care exercită în numele autorităților publice locale, dreptul de vot în consiliile de dezvoltare regională îndeplinesc funcții de demnitate publică, nerespectarea obligațiilor de mai jos atrage aplicarea sancțiunilor legale incidente.

De asemenea, aveam situația Comitetului de monitorizare al Programului „Regiunea Centru” 2021-2027. La articolul 38, Regulamentul UE nr. 1060/2021 instituie obligația constituirii comitetelor de monitorizare ale programelor. De asemenea, fiecare Comitet de Monitorizare își adoptă propriul regulament de procedură, inclusiv dispoziții privind prevenirea oricărui conflict de interese și aplicarea principiului transparenței. Prevenirea apariției unei situații de conflict de interese este o obligație care incumbă autorității de management, precum și fiecărui membru al comitetului de monitorizare. Articolul 13 al Regulamentului UE nr. 240/2014 privind Codul european de conduită referitor la parteneriat în cadrul fondurilor structurale și de investiții stabilește că *„autoritățile de management trebuie să ia măsuri adecvate pentru a evita potențialele conflicte de interese în ceea ce privește implicarea partenerilor relevanți în pregătirea cererilor de propuneri sau în evaluarea lor. Astfel, membrii comitetului de monitorizare care pot avea un interes privat trebuie să se abțină în a lua decizii prin care să fie neglijate sau compromise imparțialitatea și interesul public, general”*. Facem observația că Regulamentul UE nr. 1046/2018 obligă inclusiv la contracararea situațiilor care ar putea fi percepute ca și conflicte de interese.

În funcționarea celor două organisme fără personalitate juridică menționate mai sus, Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru este chemată să se asigure că în deciziile luate a solicitat și a primit pe baza evaluării interne a fiecărui membru, garanția inexistenței unei situații de conflict de interese sau a unor elemente care pot fi percepute ca atare. Acele declarații de imparțialitate și de asumare a evitării conflictului de interese trebuie tratate de

reprezentanții desemnați în fiecare din cele două organisme de coordonare, cu deosebită responsabilitate, date fiind consecințele unei conduite defectuoase. Justificarea și temeiurile legale sunt expuse mai sus, iar experiența implementării programelor în perioade diferite de finanțare, demonstrează tuturor, că există mereu loc de reverificare, de reevaluare, de asumare și construire a unui climat de încredere și onestitate. Mai avem situația persoanei juridice de drept public sau de drept privat care implementează proiecte finanțate din Programul „Regiunea Centru” 2021-2027. În acest caz, este responsabilitatea fiecărei persoane juridice de a institui, prin proceduri clare și eficiente, reguli obligatorii pentru proprii angajați, prin care să se asigure că în implementarea proiectelor asumate, nu sunt servite interese private în detrimentul intereselor publice generale. Cazurile concrete pot fi diverse și ne referim exemplificativ la servirea intereselor private ale persoanelor cu afinități și interese în firmele care prestează servicii de consultanță premergătoare semnării contractelor de finanțare, favorizarea sau vicierea rezultatului concursurilor de proiecte ce ar urma să fie depuse după deschiderea apelurilor, stabilirea echipelor de proiect în funcție de interesele private care ar putea fi servite urmare a implementării.

De asemenea, Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru ca și Autoritate de Management este coordonată de către Consiliul pentru Dezvoltare Regională, prin activitate specifică reglementată prin Legea nr 315/2004. Aceasta este responsabilă pentru buna organizare și funcționare a Comitetului de Monitorizare. Este responsabilă în fața Comisiei pentru buna gestionare a Programului, implicit pe partea financiară și este beneficiară pe Asistență Tehnică a fondurilor și contractează servicii sau lucrări în implementarea proiectelor gestionate. Având în vedere toate aceste funcții, trebuie să existe o separare clară a funcțiilor pentru a nu intra în conflict de interese. Trebuie clar evitată de cei care elaborează și aprobă criteriile de selecție, față de cei care fac partea de autorizare, plăți cheltuieli, implementează proiectele. Aici trebuie o separare clară a funcțiilor și în acest sens există la nivelul Autorității de Management și a Agenției o serie de proceduri care să evite aceste conflicte de interese. Trebuie văzută funcția aceasta și ca membru în CDR, care este funcția CDR-ului, funcția Comitetului de Monitorizare care contribuie la Program, mai ales ca membru în Comitetul de Monitorizare, se aprobă criteriile de evaluare și selecție. În cazul în care persoanele sunt implicate în implementarea proiectelor ulterior la nivelul Autorităților Locale respective, atunci ar trebui să existe imparțialitate. Dacă există interese personale sau de orice altă natură, să declare aceste aspecte, pentru a evita posibilul conflict de interese și ulterior, corecțiile care ar putea să apară. Vă mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Da, mulțumesc. Domnule Director general Simion Crețu.

Domnul Simion Crețu: Toată filosofia prezentată aici noi am materializat-o. Fiecare membru al Comitetului de Monitorizare depune o declarație de imparțialitate și evitarea conflictelor de interese pentru întreg mandatul. Iar ca și modalitate de lucru, în Codul de Conduită scrie că dacă fiecare membru consideră că este într-un potențial conflict de interese, nu participă la vot. Noi, ca parte de Secretariat administrativă, facem pentru fiecare Ședință un formular, în care, la fiecare Proiect de Hotărâre membrii cu drept de vot să expună pe cele pe care le consideră cu impact în privința conflictului de interese. În Procesul Verbal să existe mențiunea că nu s-a votat.

Astfel, noi o vom putea urmări, că poate veni un Audit peste un an și dintr-o chestiune de amănunt, se poate face o adevărată poveste, fără niciun motiv întemeiat. Cam acestea sunt măsurile care s-au luat. Aceasta este și măsura la CDR. Este prevăzută și în Regulamentul nostru de până acum. Este prevăzută și în Legea nr. 315. Se va propune o declarație generală pe mandat ca să nu interveniți în procesul de alocare a fondurilor. Mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc frumos. Dacă aveți întrebări în legătura cu acest aspect.

Domnul Jakab István Barna: Eu așa avea.

Domnul Peter Ferenc: Pofțiți domnule vicepreședinte.

Domnul Jakab István Barna: Mulțumesc. Întrebarea ar fi, dacă în cadrul Consiliului pentru Dezvoltare Regională, adică ceea ce facem acum, să zicem că este un proiect despre care decidem ceva. De exemplu un program, despre care decidem ceva. Și toate UAT-urile care sunt prezente aici, până la urmă reprezentante prin primari și

președinți, ulterior vor să depună un proiect pe acel program, atunci să înțeleg că nimeni nu votează? Ce se întâmplă? Că până la urmă, președintele și primarul semnează toate hârtiile, toate plățile. Așadar, președintele și primarul tot timpul sunt implicați în proiecte. Poate un vicepreședinte sau un viceprimar nu sunt mereu, dar primarii și președinții sunt.

Domnul Simion Crețu: Mulțumesc, dar eu am o propunere pentru dumneavoastră, dacă o acceptați. Să nu intrăm în acest scenariu. Acest scenariu îl vom rezolva punctual. Eu zic despre analizarea speței, deoarece despre filosofia aceasta a conflictului de interese, gândirea poate fi mult mai largă. Practica din România este să dăm o declarație pentru evitarea conflictelor de interese. Dumneavoastră personal, deci. Nu în calitate de reprezentant al Consiliului Județean Covasna, deoarece atunci nu sunteți în conflict de interese. Conflictul de interese, conceptual, este al persoanei. De aceea sunt de părere că nu trebuie să lărgim, acum discuția. Când avem o speță concretă, vom găsi și modul de rezolvare și, dacă noi considerăm, o să-i dăm și o abordare clară. Eu recomand să o evităm, nu cred că este posibil să apară cazul acesta. Că toate persoanele care votează nu poate să apară. Însă scenariu putem face, ca și exemple de tablă, să punem diverse situații. Când va apărea o situație concretă, eu zic că o vom debloca, căci nu cred că se poate bloca.

Domnul Jakab István Barna: Domnule Director, doar o revenire scurtă. Doamna Director Adriana Mureșan, mi-a spus că dacă aici suntem în forul de decizie, iar pe partea cealaltă ca și beneficiar suntem implicați în implementarea proiectului, ceea ce nu este neapărat o chestie personală, deja să evităm să votăm. Atunci este personal sau nu este personal? Până la urmă riscăm aici niște chestii, cum ne-a zis aici și doamna Director, o corecție de 100%. Nu ar fi bine să se întâmple așa ceva, dacă peste un an, doi, vine un Audit, așa cum ați zis și dumneavoastră. Adică să ne fie foarte clar. Eu zic să setăm niște reguli foarte simple, care sunt înțelese de toată lumea și să mergem cu regulile acelea, foarte simple și foarte stricte. Și de-acum încolo, așa să facă fiecare.

Domnul Simion Crețu: Dumneavoastră, până la urmă, toată activitatea Agenției v-o asumați. O dată prin aprobarea bugetului, a doua oară prin aprobarea Programului de activitate anual și, implicit de acolo, tot ce decurge. Eu nu consider chiar așa. Căci și pe declarația aceasta pe care o va prezenta domnul Nicolae Mărginean, nu scrie așa ceva. În declarația respectivă, pe care fiecare membru o completează, pentru cazul în care dumneavoastră evitați să votați sau să manifestați un interes asupra unor probleme punctuale privind finanțările, nu în caz general. Dacă aveți un interes, să vă abțineți de la vot. De aceea zic, să luăm o speță clară să vedem pe ce proiect de hotărâre sau pe ce proiect îl aprobăm unde se depune și cine îl finanțează. Să facem un scenariu sau o analiză de studiu de caz, dar pe asta, ne putem bloca rapid.

Domnul Peter Ferenc: Cred că este o speță foarte concretă, dacă vreți să vă referiți la așa ceva, domnule vicepreședinte. Că da, pentru drumuri județene va apărea ghidul. Dacă noi, președinții Consiliilor Județene care suntem prezenți și luăm decizii, participăm cu proiecte de finanțare pe drumuri județene, dacă este vorba de conflict de interese sau nu este vorba de conflict de interese. Mă gândesc că la așa ceva v-ați gândit.

Domnul Jakab István Barna: La așa ceva, da.

Domnul Peter Ferenc: Sau cum sunt la municipii. Chiar este o Axă care este dedicată, între ghilimele fie spus, municipiilor reședință de județ și municipiilor din județe, Dacă este sau nu conflict de interese, în cazul în care cel care votează este membru CDR.

Domnul Simion Crețu: Acum vă spun, mi se pare excesiv ca dumneavoastră să nu votați la partea cu drumurile. Nu cred că este legal, dar asta este o părere personală. Dar preventiv, dacă nu ne încurcă, de ce să nu participați la vot? Dacă treaba merge înainte și nu este blocată, găsim o metodă prin care devenim mai aplicați. Domnul Președinte reprezintă Consiliul Județean Mureș, nu-l reprezintă pe Peter Ferenc ca persoană. Nu are un interes personal, deci. Asta-i și în accepțiunea Regulamentului. Dar toată lumea practică o prudență deosebită, pentru a nu apărea probleme. Dacă vine cineva și face o interpretare, până se rezolvă într-un an, doi contestațiile și ajungi prin

instantă, s-ar putea să întâmple măsuri din acestea de oprire sau suspendarea plății. Pentru a evita chestiunile acestea, am zis să manifestăm prudență. Cred că sunt niște chestiuni care sunt urmărite atent. Dar atâtă tot. De aceea am și stabilit cadrul acesta, să fie mai mult decât elegant. Dar ca să nu greșim, căci oricui i se poate întâmpla să nu fie atent la tot. Am prevăzut că se dă acea declarație, bifăm în documente că nu se votează și asta, este o supraprotejare, așa un pic. Mai mult decât ar fi normal. Cred că punctual, o s-o discutăm concret și vedem exact care este soluția.

Doamna Adriana Miron: Cu permisiunea dumneavoastră, vreau să spun că suntem în asentimentul domnului vicepreședinte. Pentru că extrapudența derivă dintr-o extra posibilitate de interpretare. Dacă nu am fi avut situații în care au fost tot felul de interpretări abuzive, adesea, nu am fi avut extrapudență. Eu cred că ar trebui să plecăm cu toții de la prezumția de bună credință, prin parțialitate, de logică în ceea ce facem, de legalitate. Nimeni de la această masă, nici când ne întoarcem la instituțiile noastre, nu acționează ca o persoană fizică. Cu toții acționăm într-un context instituțional și în virtutea unei funcții pe care o ocupăm. Mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Bun, doamna Mureșan, vă rog să explicați.

Domnul Simion Crețu: Numai puțin. Declarația pe care o dau membrii Comitetului de Monitorizare este prevăzută în Regulament și în codul de conduită și a fost votată în unanimitate și toți au fost de acord cu modalitatea aceasta. Cum o considerăm? Puțin forțată sau neforțată? Mai prudentă sau mai liberă? Putem face în cadrul CDR Centru o propunere pentru CM PR Centru să-și modifice Regulamentul, să fie sau nu o să fie de acord. Cred că facem prea multă filosofie, din punctul meu de vedere. Eu vă dau dreptate cu tot ceea ce ziceți și sunt de acord că există Justiție. Și omul care greșește va fi tras la răspundere. Dar acestea sunt niște reguli, dacă nu sunt chiar exacte, membrii Comitetului de Monitorizare a Programului au fost de acord să stabilească un cadru din acesta. Acesta de fapt se practică privind conflictul de interese, imparțialitatea se practică în toate Organismele administrației publice locale. Și în Consiliile județene, Consiliile locale, toată lumea evită să nu aibă de a face cu Agenția de Integritate, chiar dacă nu i se întâmplă nimic. Noi am prezentat o informare. Aceasta a fost discuția, ca peste o perioadă să nu scăpăm de chestia aceasta în ceea ce privește conflictul de interese. Cu posibilele implicații care pot apărea - așa am înțeles la noi la nivel de Agenție - să fim foarte prudenți în tot ceea ce facem. Aici am explicat ce am avut în considerare și, practic, cum se realizează.

Domnul Peter Ferenc: Doriți doamna Director să mai completați?

Doamna Adriana Mureșan: Trebuie făcută distincția dintre membrii din Consiliul de Dezvoltare Regională și membrii din Comitetul de Monitorizare, unde se aprobă criteriile de selecție ale proiectelor. Și între partea de conflict de interese care se aplică ca persoană fizică cu interesul personal și partea de imparțialitate. Aici vorbim de persoanele care au participat la adoptarea și aprobarea criteriilor de selecție. Cei care au elaborat criteriile de selecție și au făcut evaluarea și selecția să fie diferiți de persoanele care fac partea de certificare și autorizare cheltuielilor derulate prin program. Și de aceea, ca imparțialitate, asta trebuie urmărit. Ca acela care a aprobat criteriile să nu și implementeze.

Domnul Peter Ferenc: Da, mulțumesc. Nu știu dacă toată lumea este lămurită. Știu că în legătură cu conflictele de interese niciodată nu vom fi lămuiriți în totalitate. Din păcate, așa este legislația, încât poate să vină oricine cu idei noi. Asta este situația.

Dacă îmi permiteți, aș trece la punctul 4 „Notă privind depunerea de către membrii CDR Centru a unei Declarații privind evitarea conflictului de interese în implementarea proiectelor de dezvoltare locală și regională.” Îl rog pe domnul Director Nicolae Mărginean să prezinte acest document. Mulțumesc.

Domnul Nicolae Mărginean: Mulțumesc frumos, domnule Președinte. Bună ziua doamnelor și domnilor. Aș aduce doar câteva punctualizări pentru că dumneavoastră ați dezbătut practic acest aspect. La nivel european, Regulamentul Financiar care a intrat în vigoare la 2 august 2018, a consolidat măsurile de protejare a intereselor financiare ale UE. Un exemplu în acest sens constă în consolidarea normelor privind conflictele de interese, care, în plus față de gestiunea directă și indirectă, sunt acum extinse, în mod explicit, la autoritățile statelor membre (indiferent de mecanismele de guvernare internă ale statelor membre) și la orice persoană care execută oricare dintre fondurile UE în cadrul gestiunii partajate. Aceste aspecte au fost stipulate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 09.04.2021/C.121/1. În orice moment, există riscul producerii unor situații de conflict de interese. Este extrem de important ca aceste situații să fie prevenite sau gestionate în mod corespunzător atunci când apar. Această cerință este esențială pentru menținerea transparenței, a reputației și a imparțialității sectorului public, precum și a credibilității principiilor statului de drept ca valoare fundamentală a Uniunii Europene. Acest lucru este esențial pentru menținerea încrederii publicului în integritatea și imparțialitatea organismelor și ale funcționarilor publici, precum și în procesele decizionale care servesc intereselor generale. În caz contrar, dacă nu sunt prevenite sau gestionate în mod corespunzător atunci când apar, conflictele de interese pot afecta în mod negativ procesul decizional din cadrul organismelor publice, pot conduce la o utilizare nejudicioasă a banilor publici și pot afecta reputația. De asemenea, acestea pot conduce la pierderea încrederii în capacitatea sectorului public de a funcționa imparțial și în interesele generale ale societății. Conflictele de interese trebuie prevenite și soluționate, iar principiile care guvernează bugetul UE trebuie respectate în mod corespunzător.

Astfel, Uniunea Europeană dorește să prevină și să soluționeze conflictele de interese, astfel încât principiile care guvernează bugetul Uniunii Europene să fie respectate în mod corespunzător. Existența unor politici și a unor norme detaliate privind evitarea și gestionarea conflictelor de interese reprezintă o parte esențială a bunei guvernante. Deoarece ADR Centru acționează în cadrul Programului Regiunea Centru în regim de putere publică și poate fi asimilată unei Instituții publice, noi am propus această declarație care este atașată notei noastre de informare și care constată pe materialele de Ședință faptul că are un caracter mai larg, în așa fel încât să vă permită să abordați situația în mod corespunzător, în funcție de fiecare Instituție. Mai multe informații pot fi obținute consultând Comunicarea Comisiei Europene, referitoare la Orientările privind evitarea și gestionarea conflictelor de interese în temeiul Regulamentului financiar european (2021/C 121/01), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 09.04.2021. Vă mulțumesc frumos, iar dacă aveți alte întrebări sau prezentarea necesită clarificări, vă stau la dispoziție.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc domnului Director Nicolae Mărginean. Dacă sunt întrebări pe materialul prezentat. Vă mulțumesc.

Atunci, trecem la punctul 5 „Proiect de hotărâre privind aprobarea modificării Regulamentului de Organizare și Funcționare al ADR Centru, conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 23/2023 privind instituirea unor măsuri de simplificare și digitalizare pentru gestionarea fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027”. Îl rog pe domnul Director general, Simion Crețu, să prezinte acest punct.

Domnul Simion Crețu: În informarea făcută cu analiza privind stadiul implementării PR Centru care a fost făcută la punctul 1, s-au prezentat câteva date privind obiectivele Ordonanței de Urgență nr 23/2023. Această Ordonanță de Urgență, chiar dacă a apărut în timpul procesului, are ca obiective îmbunătățirea întregului proces și uniformizare în aspecte privind simplificarea și digitalizarea. Mai exact această Ordonanță de Urgență reglementează și asigură predictibilitatea și sincronizarea calendarului dedicat lansării apelurilor de proiecte, pentru a fi evitate suprapuneri ale apelurilor cu aceeași tematică, simplificarea modalității de evaluare a proiectelor, prin introducerea declarației unice pe care solicitantul o va depune odată cu cererea de finanțare, fiind eliminate astfel

etapa de verificare a conformitatii administrative, verificarea îndeplinirii tuturor criteriilor de eligibilitate urmând a se realiza în etapa de contractare, când solicitantul trebuie să facă dovada celor declarate prin declarația unică, prin atasarea documentelor justificative solicitate, digitalizarea evaluării conformității administrative prin sistemul informatic MySMIS2021/SMIS2021+, evaluarea tehnico-financiară în baza unui număr limitat de criterii și subcriterii, aceasta fiind parțial digitalizată și automatizată, fiind necesar ca minimum 50% din criteriile sau subcriteriile utilizate pentru evaluarea tehnică și financiară să fie digitalizate.

În acest stadiu acestea reprezentând criterii autoevaluate, elaborarea Manualului Beneficiarului care să includă prevederi explicite, inclusiv etape, documente și orice informație necesară beneficiarului în relația cu Autoritatea de Management inclusiv în ceea ce privește managementul financiar, monitorizare, verificarea, autorizarea și rambursarea cheltuielilor, atât pentru perioada de implementare, cât și pentru perioada de durabilitate, introducerea mecanismului specific de monitorizare bazat pe indicatori de etapă, consolidarea funcției de monitorizare a proiectelor la nivelul autorității de management în baza unui plan de monitorizare, anexa contractului de finanțare, care stabilește o serie de indicatori de etapă pe baza cărora se monitorizează și se evaluează progresul implementării proiectului, posibilitatea de stabilire și implementare a unor măsuri și acțiuni de monitorizare consolidate, pe care Autoritatea de Management să le poată aplica în situația nerealizării indicatorilor de etapă de către beneficiari, crearea cadrului pentru implementarea și valorificarea măsurilor de interoperabilitate și colaborare între autorități și institutii publice pentru creșterea eficienței în exercitarea activităților de evaluare, selecție, monitorizare, verificare, control, identificare, prevenire și management al neregulilor și audit. Toate aceste prevederi le-am introdus în Regulamentul de Organizare și Funcționare și după cum se vede în materialul pe care vi l-am prezentat, am arătat și punctele de organizare și funcționare care sunt modificate.

Având în vedere prevederile OUG 23/2023 și influența acestor prevederi asupra atribuțiilor ce trebuie îndeplinite de Autoritatea de Management a fost necesară modificarea Regulamentului de Organizare și Funcționare a ADR Centru prin completarea atribuțiilor cu cele prevăzute de Ordonanță. Punctual Regulamentul de Organizare și Funcționare va fi actualizat în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 23/2023, fiind completate următoarele servicii și anume Serviciul Evaluare și Selecție, Serviciul Contractare, Biroul Evaluare Tehnică și Financiară, Serviciul Verificare și Autorizare, Serviciul Verificare Achiziții Publice și Conflict de Interese, Departamentul Monitorizare Proiecte.

De asemenea, în prima jumătate a anului 2023 au avut loc o serie de întâlniri și discuții cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și cu Autoritatea de Audit, care au avut ca scop dezvoltarea sistemului de management și control pentru programele regionale. Ca urmare a acestor discuții și întâlniri au fost primite o serie de observații asupra procedurilor operaționale aprobate la nivelul AM PR Centru.

Având în vedere aceste aspect, procedurile au fost actualizate, fiind necesară și actualizarea Regulamentului de Organizare și Funcționare al ADR Centru în sensul corelării atribuțiilor AM PR Centru și a serviciilor suport cu procedurile operaționale actualizate aferente implementării PR Centru. Dacă sunt întrebări sau neclarități, vă stau la dispoziție. Mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc. Întrebări referitor la noul Regulament de Organizare și Funcționare? Dacă nu sunt, prin Proiectul de Hotărâre se hotărăște că se aprobă noul Regulament de Organizare și Funcționare și, totodată, se aprobă ca Regulamentul de Organizare și Funcționare aprobat prin Hotărârea nr. 13 din data de 22.03.2023, se abrogă. Dacă nu aveți întrebări, atunci să trecem la vot. Cine este pentru? Mulțumesc. Împotriva, abțineri? Nu sunt. Mulțumesc.

Atunci, să trecem la punctul 6 „Analiză privind implementarea Programului Operațional Regional (POR/REGIO) 2014-2020 la nivelul Regiunii Centru“. Îl rog pe domnul director Dan Popa, să prezinte materialul.

Domnul Dan Popa: Mulțumesc, domnule Președinte. În primul rând dați-mi voie să vă salut și eu, bună ziua tuturor. Am intrat în ultimele 6 luni de eligibilitate a Programului Operațional Regional 2014-2020. Programul Operațional Regional (POR) 2014-2020 a intrat în ultima parte a implementării sale, termenul maxim de finalizare a proiectelor contractate în cadrul acestui program fiind data de 31.12.2023, atât din punct de vedere tehnic, cât și, mai ales, financiar.

Am să încerc să vă fac o analiză pe fiecare etapă a procesului, Evaluare, Selecție, Contractare, Implementare tehnică, Implementare financiară. Și, de asemenea, prezentarea mea conține și punctul nr. 7 care este o informare cu privire la Ordonanța de Urgență nr 36 din 17 mai 2023 privind stabilirea cadrului general pentru închiderea programelor operaționale finanțate în perioada de programare 2014-2020.

Programul Operațional Regional 2014-2020, de la adoptarea sa în iunie 2015 și până în momentul de față, a suferit o serie de modificări. Programul are în momentul de față 15 Axe Prioritare, cu o alocare totală estimată de 8,38 miliarde euro, din care 6,86 miliarde de euro reprezintă sprijinul UE, prin Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR).

Alocarea aferentă Regiunii Centru din cadrul POR 2014-2020 este de 647,27 milioane euro din FEDR, la care se adaugă cofinanțarea națională, rezultând un buget total de 766,77 milioane euro. Până la această dată, în cadrul POR 2014-2020 s-au lansat un total de 70 de apeluri în Regiune, 15 apeluri sunt la sesiunea 2, 4 apeluri sunt la sesiunea 3, 1 apel pentru scrisori de intenție, 1 apel pentru documente strategice, 9 apeluri proiecte nefinalizate pe 12 Axe Prioritare. Toate apelurile sunt închise la acest moment.

Ca urmare a acestor apeluri, au fost depuse 2333 de proiecte, cu o valoare totală solicitată de 2,825,62 milioane euro. În urma procesului de evaluare, au fost semnate 1184 proiecte, cu o valoare a sumei solicitate de 1.433,53 milioane euro. Ceea ce raportat la alocarea financiară înseamnă un grad de contractare de aproximativ de 186%.

Majoritatea Axelor au fost supracontractate, cu excepția Axelor Prioritare 1 și 9. În luna ianuarie 2020, Ministerul Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației, a adoptat „Memorandumul de supracontractare a proiectelor aflate în lista de rezervă pentru Axele Prioritare 3, 4, 10 și 13, din cadrul Programului Operațional Regional (POR) 2014-2020”. În baza acestui document, în Regiunea Centru au intrat în procesul de evaluare, selecție și contractare 117 cereri de finanțare cu o valoare totală de 1,36 miliarde lei și cu o valoare solicitată de 1,25 miliarde lei.

Din cele 1184 de contracte semnate, 718 contracte reprezintă beneficiari privați, cu un procent de 60,6%, iar 466 reprezintă beneficiari publici. Dintre beneficiarii privați, avem în implementare 166 de contracte, ceea ce înseamnă un procent de 23%. Din cele 1184 de contracte, 503 contracte sunt finalizate, 70% ca și procent, iar 49 contracte reziliate, ceea ce reprezintă aproape 7%.

Dacă ne referim la beneficiarii publici, aici din cele 466 de contracte de finanțare semnate, 383 se mai află în implementare, ceea ce înseamnă un procent de 82%, 73 de contracte sunt finalizate, peste 15% ca și procent, iar 10 contracte au fost reziliate, ceea ce reprezintă un procent de 2%. Beneficiarii privați au un număr mult mai mare de contracte finalizate, aici motivele sunt diverse, proiectele sunt mai simple, procedurile de achiziții merg pe o legislație simplificată. Și din acest motiv numărul contractelor finalizate este mai mare decât la beneficiarii publici.

Dacă vorbim de stadiul financiar și anume de plăți pe fiecare Axă, plăți făcute efectiv de către Autoritatea de Management și declarate la Comisie, pentru Axa 1 avem plătit aproape 800.000 de euro, ceea ce reprezintă 32%, pentru Axa 2 avem plătit 146 milioane de euro, ceea ce reprezintă 41%, pentru Axa 3 avem plătit aproape 60 milioane euro, ceea ce reprezintă aproape 18%, pentru Axa 4 avem plătit 46 milioane de euro, ceea ce reprezintă 15%, pentru Axa 5 avem plătit 35 milioane de euro, ceea ce reprezintă 41%, pentru Axa 6, avem plătit 117 milioane euro, ceea ce reprezintă 42%, pentru Axa 7, avem puțin peste 10 milioane euro, ceea ce reprezintă 55%, pentru Axa 8 avem plătit 48 milioane euro, ceea ce reprezintă 33% ca și procent.

Axa 9 a fost o Axă care s-a lansat mai târziu, ceea ce a dus și la semnarea contractelor mai târziu, doar aproape 300.000 de euro ca și valoare certificată de la Comisie, iar Axa 10 ca și grad plătit a fost de 17% și Axa 13, aproape 6% cu peste 8 milioane euro. Valoarea FEDR+BS transmisă la AM POR până la data 15.06.2023 este de 620 milioane euro, ceea ce reprezintă un grad de absorbție pentru Regiunea Centru de 81,5 %. Astfel, din analiza informațiilor prezentate, pentru a fi atinsă ținta de absorbție de 100% din alocarea Regiunii Centru mai este necesar să se depună la ADR Centru cereri de rambursare în valoare de 120 milioane de euro FEDR. Vă mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Vă mulțumesc, domnule Director. Dacă dorește cineva să adreseze vreo întrebare pe prezentarea făcută. Eu aș dori eu să vă adresez o astfel de întrebare. Am văzut pe grafic un procent foarte mare de proiecte care sunt între 0 și 30%. Dacă nu se vor finaliza până la 31.12.2023, cum se abordează situația?

Domnul Dan Popa: Asta o să prezint în următoarea prezentare, cum se încheie.

Domnul Peter Ferenc: Bine, mulțumesc.

Domnul Simion Crețu: Ordonanța nr. 36 prevede închiderea și etapizarea. Nu toate situațiile se vor încadra. Punctual pot apărea diverse probleme și diverse tipuri de abordări. Va trebui să începem în foarte scurt timp procesul de aplicare a Ordonanței nr. 36. Contractual, după 31 decembrie, nici de la Comisia Europeană, nici de la Guvernul României nu se mai primesc fonduri publice, decât alte tipuri de resurse. Care vor fi acestea? Nu știu momentan. Mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Dacă nu sunt alte întrebări, rog pe domnul Director Dan Popa, să prezinte punctul 7 „Informarea privind OUG 36/2023 privind stabilirea cadrului general pentru închiderea programelor operaționale finanțate în perioada de programare 2014-2020”.

Domnul Dan Popa: Mulțumesc, domnule Președinte. După cum spuneam, în data de 22 mai 2023 a intrat în vigoare Ordonanța de Urgență nr. 36 din 17 mai 2023 privind stabilirea cadrului general pentru închiderea programelor operaționale finanțate în perioada de programare 2014-2020. Aceasta reglementează cadrul general respectiv măsurile, activitățile și termenele care trebuie respectate de către toate structurile implicate în închiderea programelor operaționale finanțate în perioada de programare 2014-2020 din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE), Fondul de coeziune (FC), Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM). Prevederile acestei Ordonanțe de Urgență se aplică și programelor de cooperare transfrontalieră finanțate prin Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și prin Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA II), precum și programelor operaționale finanțate din Fondul de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane (FEAD).

Procesul de închidere a Programului Operațional Regional, în acest act normativ, sunt prezentate 3 tipuri de proiecte sau operațiuni și anume, proiecte sau operațiuni etapizate, proiecte sau operațiuni nefuncționale, proiecte sau operațiuni nefinalizate. Și proiectele etapizate se împart în două categorii, anume proiectele sau operațiunile etapizate cu o valoare totală mai mare de 5 milioane euro și proiectele sau operațiunile etapizate cu o valoare totală mai mare de 1 milion euro.

Bineînțeles pentru a fi etapizate, proiectele trebuie să respecte anumite condiții. Și anume, proiectele care fac obiectul etapizării trebuie să nu fi beneficiat de fonduri externe în perioada anterioară, 2007-2013, proiectul trebuie să aibă două etape identificabile, există câte o pistă de audit pentru fiecare etapă. Și cea mai importantă condiție, această etapă care se dorește etapizată, trebuie să fie eligibilă pentru cofinanțare pe perioada 2021-2027.

Așa cum spunea și domnul Director General, nu toate proiectele pot fi etapizate. Această condiție este esențială în acest proces și anume, activitățile care se doresc a fi etapizate să fie eligibile și în cadrul perioadei 2021-2027. Acestea sunt condițiile pentru proiectele care se doresc a fi etapizate, cu o valoare mai mare de 5 milioane de euro. Există și proiecte etapizate cu o valoare mai mare de 1 milion de euro. Singura diferență este aceea că acestea trebuiau să aibă începută implementarea înainte de 29 iunie 2022. În rest condițiile sunt similare cu proiectele cu o valoare mai mare de 5 milioane de euro.

Nu pot face obiectul etapizării instrumentele financiare, proiectele și operațiunile care sunt în procedură de reziliere, proiectele care nu au realizat minim 5% din valoarea contractului de finanțare până la 30 septembrie 2023 și nu au respectat graficul de implementare sau înregistrează o întârziere de 12 luni față de ultimul grafic aprobat la data de 30 septembrie 2023 și proiectele finanțate exclusiv prin intermediul unor scheme de ajutor de stat, cu excepția celor care vizează transferul tehnologic, specializarea inteligentă sau dezvoltarea incubatoarelor de afaceri. Se face referire peste tot la data de 30 septembrie, aceasta fiind data la care trebuie finalizată lista cu proiectele etapizate.

Această listă va fi supusă în cadrul Comitetului de Monitorizare a Programului 2014-2020. Un aspect foarte important care trebuie precizat este acela că fondurile pentru proiectele etapizate, sunt fondurile care sunt disponibile în cadrul Programului Regiunea Centru 2021-2027. Așadar, nu sunt alte fonduri. Pentru cei care au o alocare predefinită, dacă doresc o etapizare, fondurile se iau din acea alocare. Pentru proiectele etapizate este obligatoriu 15%, dacă sunt proiecte pe acea Prioritate, a se lăsa pentru proiectele etapizate. Acestea vor face obiectul unei proceduri de Selecție separate, care va fi elaborată ulterior. De aceea, la începutul lunii iunie am transmis către beneficiarii publici o adresă prin care am solicitat încadrarea proiectelor care nu se vor finaliza până la 31 decembrie, în una din etapele prevăzute de această Ordonanță. Am primit răspunsuri pentru 165 de proiecte, iar pentru 31 de proiecte răspunsurile au fost că se dorește etapizarea. În acest moment suntem în proces de analiză a acestor proiecte, să vedem dacă se încadrează sau nu ca și eligibilitate pentru perioada următoare. Probabil că în luna august vom avea discuții cu fiecare beneficiar care a solicitat această etapizare.

A doua categorie sunt proiectele sau operațiunile nefuncționale. Proiectele sau operațiunile nefuncționale sunt acele proiecte care nu se finalizează până la 31 decembrie 2023. Și ele trebuie să respecte anumite condiții. Printre condiții amintesc ca proiectul fizic să nu fie implementat integral până la data de 31 decembrie 2023 și nu contribuie la obiectivele priorităților relevante, cheltuielile efectuate de beneficiar pentru implementarea și operaționalizarea proiectului după data de 31 decembrie 2023 se suportă din bugetul propriu, proiectul nu face parte din categoria proiectelor etapizate, bugetul total al proiectului este de peste 1 milion de euro, la cursul infoeuro de la data încheierii contractului de finanțare. De menționat este faptul că aceste proiecte care sunt nefuncționale trebuie finalizate până la data de 31 decembrie, implementarea trebuie finalizată pe cheltuiala beneficiarului până la 31 decembrie 2026. Nu pot face obiectul declarației ca proiecte nefuncționale proiectele aflate în etapa de reziliere, proiecte care nu au un stadiu financiar de minim 5% și la fel, nu au respectat graficul de implementare și înregistrează întârzieri de 6 luni – 1 an față de ultimul grafic aprobat. Ultima categorie sunt proiectele nefinalizate. Față de proiectele nefuncționale, nu mai este restricția ca și valoare totală de peste 1 milion de euro. Orice proiect poate fi declarat nefinalizat, cu condiția să fie realizată implementarea până la 31 decembrie 2024. Așadar nu mai merge până la data de 31 decembrie 2026 ca și la proiectele nefuncționale. Condițiile sunt la fel, iar bineînțeles după 31 decembrie 2023 toate cheltuielile revin în sarcina beneficiarului. Aceasta a fost prezentarea în mare a Ordonanței de Urgență nr. 36/2023. Vă mulțumesc pentru atenție. Dacă aveți întrebări, vă stau la dispoziție.

Domnul Peter Ferenc: Vă mulțumesc. Doamne Director General, dacă doriți să luați cuvântul.

Domnul Simion Crețu: Câteva precizări doresc să completez. Această Ordonanță de Urgență privind închiderea și etapizarea unor proiecte, practic își propune să sprijine procesul de finalizare a programelor 2014-2020. Indiferent dacă ne încadrăm în situația aceasta sau nu, noi și beneficiarii, procesul de închidere trebuie să aibă loc. Un proiect, un contract între părți cumva trebuie închis, la un moment dat.

Noi am făcut o scrisoare în care am informat beneficiarii despre asta. Deocamdată avem peste 30 de solicitări pentru etapizare. Le vom analiza care pot continua, noi oricum în paralel facem și o "trecere în revistă" a posibilelor proiecte care sunt fazate. Fazarea din bani europeni se face până la 15% din bugetul anual. Restul este prevederea Ordonanței de Urgență nr.133, care prevede că proiectele se pot supracontracta până la 100%. Iar dacă sunt solicitări mai mari de 15%, restul se vor supracontracta. Este un proces tehnic, destul de strâns până la 31 decembrie 2023. Practic, la 31 decembrie contractul vechi trebuie închis și trebuie deschis un nou contract pe un alt Program. Se realizează închiderea aceluși Program din punct de vedere tehnic și financiar, se va face o pistă de audit, se va face un ghid pentru partea nouă care va fi asumată de Programul Regional. De asemenea, Comitetul de Monitorizare a Programului trebuie să aprobe această fazare. Recomandarea mea este ca toți cei care doresc fazare, în primul rând, să ținem legătura mai îndeaproape, discutând punctual pe fiecare speță, astfel încât să respectăm reciproc, acest cadru necesar fazării proiectelor. Mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Vă mulțumesc. Dacă nu mai sunt întrebări, atunci aș trece la punctul 8 „Proiect de Hotărâre privind aprobarea participării ADR Centru ca partener în proiectul CIBIRETE - Bioeconomie circulară

pentru teritorii reziliente-Circular BioEconomy for Resilient Territories - și a co-finanțării aferente bugetului propriu, Apelul 2 Interreg Europe”. Am să o rog pe doamna Director Ovidia Caba să prezinte acest proiect.

Doamna Ovidia Caba: Bună ziua. CIBIRETE „Circular BioEconomy for Resilient Territories”, în traducere „Bioeconomie circulară pentru teritorii reziliente” este o inițiativă a Centrului de Știință și Tehnologie Forestieră din Catalonia, având ca obiectiv general îmbunătățirea politicilor și programelor de dezvoltare regională, în domeniul bioeconomiei circulare. Aplicația a fost depusă spre finanțare în cadrul apelului 2 al Programului Interreg Europe 2021-2027. Proiectul CIBIRETE își propune să contribuie la dezvoltarea proceselor și la implementarea politicilor regionale și naționale în domeniul bioeconomiei circulare printr-o mai mare implicare a sectorului forestier și agroforestier, favorizând în același timp reziliența la schimbările climatice și protecția biodiversității. Conform Programului Interreg Europe 2021-2027, proiectul este structurat în trei faze de implementare, care se vor derula pe parcursul a 4 ani, cu un buget de 1,7 milioane de euro. Bugetul Agenției pentru Dezvoltare Regională este de 181.000 euro, cu o contribuție proprie de 20%. Beneficiile implementării proiectului pentru ADR Centru și Regiunea Centru sunt îmbunătățirea politicilor în domeniul bioeconomiei prin identificarea de noi lanțuri de valoare, poziționarea sectorului forestier ca un pilon important al bioeconomiei și economiei circulare în procesele de planificare și de luare a deciziilor, creșterea capacității administrațiilor publice în ceea ce privește gestionarea și promovarea produselor agrosilvice prin mobilizarea de fonduri, acordarea de sprijin financiar, achiziții publice, creșterea sinergiilor la nivel local, valorificarea produselor secundare. Mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc. Dacă aveți întrebări în legătură cu acest Proiect de Hotărâre. Dacă nu sunt întrebări, am să supun aprobării Hotărârea privind aprobarea participării ADR Centru ca partener în acest proiect și, totodată, aprobăm cofinanțarea aferentă participării a ADR Centru la 181.000 de euro, cu aportul propriu de 36.258 euro. Cine este pentru? Mulțumesc. Împotriva, abțineri? Nu sunt. Vă mulțumesc.

Putem trece la punctul 9 „Proiectul de Hotărâre privind avizarea Acordului de Parteneriat încheiat între Regiunea Autonomă Friuli Venezia Giulia din Italia și ADR Centru în cadrul proiectului CHERRY– “making Culture the N°1 ally of European Recovery” (“Cultura, primul aliat al redresării Europene”). Am să o rog, în continuare, pe doamna Ovidia Caba să prezinte și acest Proiect de Hotărâre.

Doamna Ovidia Caba: CHERRY– „making Culture the N°1 ally of European Recovery” în traducere „CHERRY – Cultura, primul aliat al redresării Europene” este o inițiativă a Departamentului pentru cultură și sport a Regiunii Autonome Friuli Venezia Giulia din Italia, având ca obiectiv general îmbunătățirea politicilor de dezvoltare regională în domeniul industriilor culturale și creative. Aplicația a fost depusă spre finanțare în cadrul apelului 1 al Programului Interreg Europe 2021-2027, Obiectivul de politică 4 – Europa mai socială, Obiectivul Specific – Cultură și turism pentru dezvoltare economică, incluziune socială și inovare, în mai 2022, de către un consorțiu format din 9 organizații partenere din 8 state europene, coordonate în calitate de partener lider de Regiunea Autonomă Friuli Venezia Giulia din Italia. Proiectul CHERRY vizează îmbunătățirea a 9 politici de dezvoltare regională și locală care sprijină redresarea industriilor culturale și creative ca urmare a COVID-19. Proiectul își propune să intensifice contribuția industriilor culturale și creative la creșterea economiei locale, incluziune socială și inovare. Conform Programului Interreg Europe 2021-2027, proiectul este structurat în două faze de implementare, care se vor derula pe parcursul a 4 ani. Durata de implementare a proiectului va fi de 48 luni, la care se adaugă cele trei luni dedicate închiderii proiectului. Valoarea totală a proiectului este de 2.048.113,00 Euro, cu o contribuție din partea programului Interreg Europe 2021-2027 de 1.638.490,40 Euro. Bugetul alocat Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru pentru implementarea activităților proiectului este de 185.168,00 euro din care 148.134,40 euro (80%) finanțare Interreg Europe 2021-2027, la care se adaugă o contribuție proprie în jur de 37.033 euro, respectiv 20% din bugetul total alocat ADR Centru. Scopul nostru este de a aproba acest acord de parteneriat deoarece contractul de finanțare este semnat. Conform legii 315 ca CDR Centru să avizeze și acest Acord de Parteneriat, supunem avizării dumneavoastră.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc. Întrebări în legătură cu acest Proiect de Hotărâre? Dacă nu sunt, atunci trecem la votul prin care avizăm acest Acord de Parteneriat între ADR Centru și Regiunea Autonomă Friuli Venezia Giulia

din Italia din cadrul Proiectului CHERRY. Cine este pentru? Mulțumesc. Împotrivă, abțineri? Nu sunt. Vă mulțumesc.

Vom trece acum la punctul 10 „Proiectul de Hotărâre privind avizarea Acordului de Parteneriat încheiat între Guvernul Regiunii Catalonia (Departamentul pentru Acțiune Climatică, Alimentație și Agenda Rurală) și ADR Centru în cadrul proiectului ORIGINN– “Economic and social transformation in rural areas through industrial innovation, emphasis in agri-food sector” (“Transformare economică și socială în zonele rurale prin inovare industrială, cu accent pe sectorul agroalimentar”). În continuare, vă rog, doamna Ovidia Caba să prezentați și acest punct.

Doamna Ovidia Caba: Mulțumesc, domnule Președinte. ORIGINN – „Economic and social transformation in rural areas through industrial innovation, emphasis in agri-food sector” în traducere „ORIGINN – Transformare economică și socială în zonele rurale prin inovare industrială, cu accent pe sectorul agroalimentar” este o inițiativă a Departamentului pentru Acțiune Climatică, Alimentație și Agenda Rurală a Guvernului Regiunii Catalonia din Spania, având ca obiectiv general îmbunătățirea și extinderea impactului instrumentelor de politică în teritoriile implicate, cu scopul de a sprijini dezvoltarea economică și socială a zonelor rurale prin încurajarea tranziției industriale bazate pe inovare, cu accent pe sectorul agroalimentar. Aplicația a fost depusă spre finanțare în cadrul apelului 1 al Programului Interreg Europe 2021-2027, Obiectivul de politică 1 – Europa mai inteligentă, Obiectivul Specific – Industrie și antreprenoriat, în mai 2022, de către un consorțiu format din 7 organizații partenere din 7 state europene, coordonate în calitate de partener lider de Guvernul Regiunii Catalonia din Spania. Proiectul ORIGINN abordează o provocare cheie în zonele rurale din teritoriile UE aflate în jurul zonelor urbane, unde industriile (în special cea agroalimentară, adesea predominantă) au tendința de a fi mai tradiționale, mai puțin inovatoare și cu o rată mai scăzută de industrializare și inovare, ceea ce limitează potențialul lor de a genera locuri de muncă și oportunități economice. Conform Programului Interreg Europe 2021-2027, proiectul este structurat în două faze de implementare, care se vor derula pe parcursul a 4 ani. Durata de implementare a proiectului va fi de 48 luni, la care se adaugă cele 3 luni dedicate închiderii proiectului. Participarea Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru în proiectul 01C0065 CHERRY a fost aprobată de către CDR, în luna octombrie a anului trecut. Noi solicităm în acest moment aprobarea încheierii Acordului de Parteneriat.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc. Întrebări în legătură cu acest proiect? Dacă nu sunt, atunci vom trece la votul prin care aprobăm încheierea Acordului de Parteneriat între ADR Centru și Regiunea Catalonia din cadrul Programului ORIGINN. Cine este pentru? Împotrivă, abțineri? Nu sunt. Vă mulțumesc.

Vom trece acum la punctul 11 „Proiect de Hotărâre privind avizarea aderării ADR Centru la Rețeaua Economică a Regiunilor celor Trei Mări”. Îl rog pe domnul Director Nicolae Mărginean să prezinte acest Proiect de Hotărâre.

Domnul Nicolae Mărginean: Mulțumesc, domnule Președinte. Voi fi foarte succint. „Inițiativa celor Trei Mări” este o platformă politică informală, de nivel prezidențial, care reunește 12 state membre ale UE aflate între mările Adriatică, Baltică și Neagră: Austria, Bulgaria, Croația, Cehia, Estonia, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România, Slovacia și Slovenia. „Inițiativa celor Trei Mări” oferă o platformă adecvată pentru redresare economică în perioada post-pandemie, bazată pe dezvoltarea conectivității și are ca obiectiv creșterea coeziunii, în paralel cu reducerea decalajului de dezvoltare economică între diferite zone și state membre ale UE, printr-o conectare mai bună a regiunii dintre cele trei mări în diferite domenii, cum ar fi energia, transporturile, rețelele digitale. În cadrul lucrărilor Congresului Guvernanței Economice Locale din 2021, au fost semnate parteneriate între regiunile și administrațiile locale din zona țărilor est-europene, inclusiv din zona baltică, sub denumirea generică: „DECLARAȚIA DE LA LUBLIN privind crearea Rețelei Economice a Regiunilor celor Trei Mări”. În 2022, alte 5 regiuni au depus o declarație de aderare la rețea, două entități din România, printre care și Agenția de Dezvoltare Regională „Centru” și județul Hunedoara, ca membri. În fața unei audiențe totale de peste 1.500 persoane, în prezența Președintelui Polonei, Andrzej Duda și a Premierului Mateusz Morawiecki, în 16 mai 2023 a avut loc constituirea oficială a Rețelei Economice a Regiunilor celor Trei Mări, Acordul de aderare și Statutul organizației fiind semnate de către toți membrii inițiatori, alături de noii membri ai rețelei, între care și Regiunea Centru prin ADR

Centru. Având în vedere acest lucru, vă propunem avizarea acestui Acord de Parteneriat încheiat între ADR Centru în numele regiunii noastre. Vă mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc domnului Director Nicolae Mărginean. Dacă aveți întrebări în legătură cu această prezentare a Proiectului de Hotărâre ? Dacă nu sunt, atunci vom trece la votul prin care aprobăm Acordul de Aderare al ADR Centru în cadrul Regiunilor celor Trei Mări. Cine este pentru? Mulțumesc. Împotriva, abțineri? Nu sunt. Vă mulțumesc frumos.

Trecem la punctul 12 „Informare privind implicarea ADR Centru în gestionarea Programului Sănătate și a Programului Tranziție Justă”. O rog pe doamna Director Ovidia Caba să ne prezinte această informare.

Doamna Ovidia Caba: Mulțumesc. Este o informare care se referă la implicarea Agențiilor pentru Dezvoltare Regională în gestionarea a 2 Programe. Această informație vine ca urmare a Hotărârii de Guvern nr. 41/2023, de modificare și completare a Hotărârii nr. 936/2002 pentru aprobarea cadrului general necesar în vederea implicării Autorităților și Instituțiilor din România în procesul de programare și de negociere a fondurilor externe nerambursabile aferente perioadei de programare 2021-2027 și a cadrului instituțional de coordonare, gestionare și control al acestor fonduri. Astfel, la alineatul 6 al articolului 3 se prevede că în cadrul Programului Operațional Sănătate, Autoritatea de Management poate delega, pe bază de acord de delegare, funcții ale Autorității de Management către organismele intermediare constituite la nivelul Agențiilor pentru Dezvoltare Regională organizate potrivit Legii nr. 315/2004.

De asemenea, la alineatul 7 se introduc noi prevederi conform cărora în cadrul Programului Operațional Tranziție Justă, Autoritatea de Management poate delega, pe bază de acord de delegare, funcții ale Autorității de Management către organismele intermediare constituite la nivelul Agențiilor pentru Dezvoltare Regională Vest, Sud-Vest Oltenia, Centru, Sud-Muntenia și Sud-Est, organizate potrivit Legii nr. 315/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Programul Tranziție Justă a fost aprobat de Comisia Europeană în decembrie 2022 și asigură, prin investițiile propuse, sprijin teritoriilor care se confruntă cu provocări socio-economice majore ca urmare a tranziției către neutralitatea climatică. Acest fond facilitează punerea în aplicare a Pactului verde european, care are drept obiectiv ca Europa să devină neutră din punct de vedere climatic până în 2050. Programul răspunde nevoilor de investiții definite la nivelul planurilor teritoriale pentru o tranziție justă, elaborate pentru județele Gorj, Hunedoara, Dolj, Galați, Prahova și Mureș, teritorii identificate în anexa D a Raportului de țară aferent anului 2020 pentru a fi sprijinite din Fondul pentru o Tranziție Justă în perioada 2021 - 2027. Acest program este finanțat în mare parte din Fondul pentru o tranziție justă, un nou instrument financiar în cadrul politicii de coeziune. Programul este structurat în 6 priorități, fiecare prioritate corespunzând unui plan teritorial. Programul are o alocare totală de 2,53 miliarde euro din care 2,138 miliarde euro finanțare din Fondul de Tranziție Justă și 391 milioane euro cofinanțarea națională.

În vederea îndeplinirii funcției de Organism Intermediar pentru Programul Operațional Tranziție Justă, ADR Centru, va desfășura, conform propunerii de Acord de delegare de atribuții, transmis în luna mai 2023 de către Autoritatea de Management a PTJ, următoarele atribuții privind gestionarea programului: activități privind evaluarea, selecția și contractarea proiectelor (inclusiv activități de help desk), verificarea achizițiilor și a cererilor de prefinanțare, rambursare și plată și monitorizarea proiectelor, sprijin pentru potențialii beneficiari/beneficiari.

În acest moment, ADR-urile nominalizate în HG 41/2023 ca organisme intermediare pentru Programul Tranziție Justă se află în proces de negociere, cu Autoritatea de Management a PTJ, a Acordului de delegare de atribuții, AM PTJ și-a propus, la începutul lunii ianuarie 2023, prin calendarul centralizat al apelurilor de proiecte publicat de MIPE, să lanseze, până la finalul anului 2023, 13 apeluri de proiecte, două din acestea având ca termen de începere a contractării, finalul anului 2023. În cursul anului 2023 a fost constituit Comitetul de Monitorizare a PTJ în care ADR-urile au rolul de observatori, prima întâlnire a CM a avut loc în mai 2023. Tot în luna mai au fost lansate în consultare publică primele două ghiduri ale programului.

Programul Sănătate a fost aprobat de Comisia Europeană în noiembrie 2022, cu un buget total de 5,8 miliarde euro din care contribuția Uniunii Europene este de 2,274 miliarde euro, finanțare din FEDR și FSE+, diferența de 3,6 miliarde euro o reprezintă cofinanțarea națională. În cadrul Programului Sănătate au fost stabilite 7 priorități care vizează creșterea capacității sistemului de sănătate de asigurare a accesului egal la asistență medicală și asigurarea rezilienței sistemelor de sănătate, inclusiv în ceea ce privește asistența medicală primară, precum și promovarea tranziției de la îngrijirea instituționalizată către îngrijirea în familie sau în comunitate, prin investiții în infrastructura de sănătate (finanțate prin FEDR) dar și măsuri de formare, pregătire a personalului medical, și intervenții care să ducă la îmbunătățirea accesibilității, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități, precum și a eficacității și rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung (finanțate prin FSE+). În lunile ianuarie-februarie 2023, ADR-urile au avut mai multe întâlniri cu Autoritatea de Management a Programului Sănătate, din cadrul MIPE, care a transmis o propunere de Acord de delegare de atribuții privind implementarea Programul Sănătate. În luna mai 2023, AM PS a retransmis ADR-urilor Acordul de Delegare pentru stabilirea atribuțiilor delegate. În cursul anului 2023 a fost constituit Comitetul de Monitorizare a Programului Sănătate în care ADR Centru are calitatea de membru. Dacă aveți întrebări, vă stau la dispoziție.

Domnul Peter Ferenc: Vă mulțumesc pentru informare. Domnul Simion Crețu, dacă doriți să completați ceva.

Domnul Simion Crețu: Am ținut să facem aceste 2 informări întrucât PTJ-ul privește un județ din Regiunea noastră, județul Mureș. Este un proces de negociere pe care îl parcurgem de o anumită perioadă. Dar cum știți negocierile se fac mai repede sau mai târziu. Din punctul meu de vedere, consider că se apropie semnarea. Noi avem acord cu Inspekția financiară din cadrul Ministerului Finanțelor. Am trecut-o. Noi am stabilit tot cadrul, am căzut de acord și pe activități, lucrurile merg. Cel cu Sănătatea este un program în care, dacă noi practic luăm partea de monitorizare, verificare achiziții, verificare financiară, toate acestea sunt niște chestiuni tehnice. Trebuie să livreze proiecte, deci. În cazul în care, să spunem, că spitalul din Sibiu se află pe o poziție bună, iar dacă intră la finanțare, acesta va fi o investiție destul de mare. Însă mai sunt și altele în regiune. Dar asta o să vedem în momentul în care se contractează. Aceasta a fost informația, care este stadiul actual, ce se întâmplă acolo. Mulțumesc.

Domnul Peter Ferenc: Mulțumesc domnului Director General Simion Crețu. Într-adevăr sunt multe întrebări pe acest subiect. Acum sunt și personal preocupat de acest subiect, mai ales de PTJ, dar și, bineînțeles, de Programul de Sănătate. Suntem într-o situație în care au avut loc foarte multe discuții și am avut deja și propuneri pe două documente pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii. Eu sper ca să se formeze aceste echipe pentru că timpul trece și din această cauză timpul poate deveni și adversarul nostru cel mai puternic. Dacă trecem peste aceste baricade, atunci probabil vom putea încerca și implementarea. Oricum, sunt bineveniți acești bani, cu sume foarte importante mai ales pentru societăți comerciale. Sunt sume chiar foarte importante pentru programe prin AJOFM. Eu cred că tot Programul de Fondul de Tranziție Justă este un Program important despre care ar trebui să ne preocupăm. Pe mine chiar m-ar bucura dacă s-ar transfera responsabilitatea către ADR Centru. Deoarece lucrăm împreună și știm că lucrurile se pot regla mult mai ușor, aici local, decât central la București. Vă mulțumesc. Atunci dacă nu sunt alte intervenții. Sunt? Nu sunt.

Recomand să trecem la ultimul punct 13 „Informarea privind activitatea de parteneriat dintre Regiunea Centru și Landul Brandenburg”. Domnule Nicolae Mărginean vă rog să prezentați această informare.

Domnul Nicolae Mărginean: Mulțumesc frumos. Dumneavoastră, cu toții, cunoaștem importanța acestui parteneriat. Și pe rând fiecare dintre dumneavoastră ați avut de a face cu diverse colaborări cu reprezentanți ai Landului Brandenburg și Regiunea Centru. Doresc să vă spun că Landul Brandenburg este prima regiune parteneră a regiunii noastre încă de la înființare. Prin intermediul parteneriatului bilateral și al Reprezentanței pentru chestiuni de parteneriat, unice în România, Regiunea Centru, prin ADR Centru și Landul Brandenburg realizează continuu schimburi de experiență, creează și participă în cadrul unor rețele europene și organizează evenimente tehnice, științifice și culturale, dar și dezbateri de specialitate. Prin acest parteneriat ADR Centru și cancelaria de

Stat a Landului Brandenburg promovează idealul comun european, privind conviețuirea și parteneriatul axat pe rezultate.

Anul 2023 a reprezentat încununarea a două decenii de parteneriat, care a debutat în anul 2002, prin colaborarea în cadrul proiectelor de Twinning și apoi a unui proiect de tip Twinning-Light pentru dezvoltarea capacității instituționale a ADR Centru. Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru a participat la Conferința Internațională „Acasă, în Europa: Gestionarea comună a crizelor - 20 ani de cooperare Centru-Brandenburg”.

Prin această participare ADR Centru a urmărit prezentarea exemplelor de succes din Regiunea Centru în privința implementării proiectelor de dezvoltare regională, finanțate prin Programul Operațional Regional, astfel încât să asigure dezvoltarea cooperării bilaterale în domeniul activității Autorităților de Management pentru absorbția fondurilor structurale europene în perioada 2021-2027. În urma participării la Conferința Internațională ce a avut loc la Potsdam, în data de 27.04.2023 ADR Centru a reușit promovarea Regiunii formate din județele Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu ca destinație de afaceri și investiții pentru partenerii germani.

Delegația ADR Centru a prezentat impactul fondurilor derulate de ADR Centru prin POR atât în perioada 2007-2013 cât și în perioada 2014-2020 în Regiunea Centru. La acest eveniment, mai mult de 60 de experți germani și români - împreună cu parlamentari germani, delegați ai Guvernului Federal german, experți din Landul Brandenburg și delegații Universităților din Cottbus și Alba Iulia, alături de specialiști germani în educație, formare și cooperare internațională – au discutat despre parteneriatul bilateral între două regiuni europene, în contextul crizelor care au lovit continentul nostru în ultimii ani. În acest moment sunt analizate mai multe propuneri de proiecte de cooperare bilaterală, pornind de la stadiul în care se găsesc cele două regiuni privind atragerea fondurilor europene.

Aceste teme au prevalat în momentul stabilirii detaliilor vizitei doamnei Ministru Katrin Lange în Regiunea de Dezvoltare Centru. La Sibiu doamna Ministru a avut o întâlnire cu ES Kerstin Ursula Jahn, Consulul Germaniei la Sibiu, precum și o întâlnire de lucru cu Primarul Municipiului Sibiu, doamna Astrid Cora Fodor. Ulterior, delegația germană a sosit la sediul ADR Centru din Alba Iulia, pentru discuții privind evoluția socio-economică a Regiunii Centru în ultimii ani. În cadrul întâlnirii a avut loc o prezentare privind contribuția parteneriatului dintre Regiunea Centru și Landul Brandenburg la dezvoltarea activității ADR Centru, a cărei continuare a constat în discuții privind experiențele comune dobândite în Proiectele europene referitoare la schimbările demografice, impactul utilizării energiilor regenerabile, dezvoltarea turismului etc. În data de 30.06.2023 vizita doamnei Ministru Katrin Lange a inclus o întâlnire de lucru cu conducerea Primăriei municipiului Sebeș, deoarece acest oraș are o îndelungată tradiție în conviețuirea fructuoasă între români și sași. Ulterior s-a desfășurat o deplasare în centrul municipiului, combinată cu o vizită la Biserica Evanghelică Sebeș, obiectiv reabilitat cu fonduri europene coordonate de ADR Centru, pentru prezentarea monumentului, locul unde se va desfășura în 15.07 cea de-a doua reprezentație a *Simfoniei Păcii*.

În concluzie, având în vedere activitățile comune din perioada aprilie-iunie 2023, este clar că acum Agenția pentru Dezvoltare Regională Centru este un partener activ cu Landul Brandenburg și menține această legătură în beneficiul celor peste 2,3 milioane de cetățeni ai celor șase județe care compun Regiunea Centru: Alba, Brașov, Covasna, Harghita, Mureș și Sibiu. Sunt 20 de ani de când lucrăm împreună și tot mai mult vorbim de rezultate, dar și de noi idealuri.

Dacă doriți și alte informații vă stau cu mulă plăcere la dispoziție.

Domnul Peter Ferenc: Vă mulțumesc frumos. Dacă aveți întrebări despre această prezentare?

Dacă nu, chiar ultimul punct se intitulază „Diverse”. Dacă dorește cineva să aibă vreo intervenție în cadrul acestui ultim punct. Dacă nu, atunci dați-mi voie să vă mulțumesc tuturor pentru participare la această Ședință a CDR Centru. Urez tuturor multă sănătate și mult succes noului nostru coleg Șerban Todorică în funcția de Președinte a Consiliului Județean Brașov. Dacă îmi permiteți, ca Președinte al CDR Centru, aș dori să transmit domnului Ministru Adrian Veștea mult succes în activitatea dânsului. Noi îl considerăm, în continuare, ca un coleg al nostru și oricând este binevenit la aceste ședințe ale Consiliului Director Regional. Vă mulțumesc.

Drept pentru care s-a încheiat prezentul Proces Verbal.

Președinte CDR Centru,
Peter Ferenc
Președintele Consiliului Județean Mures

Regiunea Centru, 04.07.2023

1ex DM / NM